

מסכת שבת --- פסוקים

<p>ויקרא ד, כז) מעם הארץ בעשותה העושה את כולה ולא העושה את מקצתה יחיד ועשה אותה חייב שנים ועשו אותה פטורין</p>	<p>שבת ג:א</p>
<p>מתקיף לה רב ששת טריחותא למיסר המייניה ועוד ליקו הכי וליצלי משום שנא' (עמוס ד, יב) הכון לקראת אלהיך ישראל</p>	<p>שבת י:א</p>
<p>רבא חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה אמר מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה והוא סבר זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד ר' ירמיה הוה יתיב קמיה דר' זירא והוה עסקי בשמעתא נגה לצלווי והוה קא מסרהב ר' ירמיה קרי עליה ר' זירא (משלי כח, ט) מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה</p>	<p>שבת י:א</p>
<p>אמר רב הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו שנאמר (שמות לא, יג) לדעת כי אני ה' מקדשכם א"ל הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם מכאן ארשב"ג הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו</p>	<p>שבת י:ב</p>
<p>כל עיר שגגותיה גבוהין מבית הכנסת לסוף חרבה שנאמר (עזרא ט, ט) לרומם את בית אלהינו ולהעמיד את חרבותיו וה"מ בבתיים אבל בקשקושי ואברורי לית לן בה</p>	<p>שבת יא:א</p>
<p>כל השואל צרכיו בלשון ארמי אין מלאכי השרת נזקקין לו שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי שאני חולה דשכינה עמו דאמר רב ענן אמר רב מנין ששכינה סועד את החולה שנאמר (תהלים מא, ד) השם יסעדנו על ערש דוי</p>	<p>שבת יב:ב</p>
<p>לא אסרה תורה אלא קורבה של גלוי עריות בלבד שנאמר (ויקרא יח, ו) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה</p>	<p>שבת יג:א</p>
<p>מעשה בתלמיד אחד ששנה הרבה וקרא הרבה ושימש תלמידי חכמים הרבה ומת בחצי ימיו והיתה אשתו נוטלת תפיליו ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ואמרה להם כתיב בתורה (דברים ל, ב) כי הוא חייך ואורך ימך בעלי ששנה הרבה וקרא הרבה</p>	<p>שבת יג:א</p>
<p>בימי לבוניך מהו אצלך אכל עמי ושתה עמי וישן עמי בקירוב בשר ולא עלתה דעתו על דבר אחר ואמרתי לה ברוך המקום שהרגו שלא נשא פנים לתורה שהרי אמרה תורה (ויקרא יח, ט) ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב</p>	<p>שבת יג:ב</p>
<p>אמר רשב"ג אף אנו מחבבין את הצרות אבל מה נעשה שאם באנו לכתוב אין אנו מספיקין ד"א אין שוטה נפגע ד"א אין בשר המת מרגיש באיזמל איני והאמר רב יצחק קשה רימה למת כמחט בבשר החי שנא' (איוב יד, כב) אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל</p>	<p>שבת יג:ב</p>
<p>טבול יום דאורייתא הוא דכתיב (ויקרא כב, ז) ובא השמש וטהר</p>	<p>שבת יד:ב</p>
<p>אילימא במשקין הבאין מחמת שרץ דאורי' נינהו דכתיב (ויקרא יא, לד) וכל משקה אשר ישתה אלא במשקין הבאין מחמת ידים וגזירה משום משקין הבאין מחמת שרץ</p>	<p>שבת יד:ב</p>
<p>אילימא במשקין דזב דאורי' נינהו דכתיב (ויקרא טו, ח) וכי ירוק הזב בטהור מה שביד טהור טמאתי לך</p>	<p>שבת יד:ב</p>
<p>אמר שמואל בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים יצתה בת קול ואמרה (משלי כג, טו) בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני (משלי כז, יא) חכם בני ושמח לבי ואשיבה חורפי דבר אתא</p>	<p>שבת יד:ב</p>
<p>שמעון בן שטח תיקן כתובה לאשה וגזר טומאה על כלי מתכות כלי מתכות דאורייתא נינהו דכתיב (במדבר לא, כב) אך את הזהב ואת הכסף וגו'</p>	<p>שבת טז:ב</p>
<p>אבל אין נותנין חטין לתוך הריחים של מים אלא בכדי שיטחנו מבעוד יום מאי טעמא אמר רבה מפני שמשמעת קול א"ל רב יוסף ולימא מר משום שביתת כלים דתניא (שמות כג, יג) ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו לרבות שביתת כלים</p>	<p>שבת יח:א</p>
<p>ת"ר אין צרין על עיירות של נכרים פחות מג' ימים קודם לשבת ואם התחילו אין מפסיקין וכן היה שמאי אומר (דברים כ, כ) עד דרדתה אפי' בשבת</p>	<p>שבת יט:א</p>
<p>ומאחזין את האור וכו' מנהני מילי אמר רב הונא (שמות לה, ג) לא תבערו אש בכל מושבותיכם בכל מושבותיכם אי אתה מבעיר אבל אתה מבעיר במדורת בית המוקד</p>	<p>שבת כ:א</p>
<p>רבי יהודה בן בתירא אומר כדי שתאחז האש משני צדדין ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר (יחזקאל טו, ד) את שני קצותיו אכלה האש ותוכו נחר היצלה למלאכה (ירמיה לו, כב) והאח לפניו מבערת מאי אח</p>	<p>שבת כ:א</p>
<p>פתילות ושמונים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת אין מדליקין בהן במקדש משום שנא' (שמות כז, כ) להעלות נר תמיד</p>	<p>שבת כא:א</p>
<p>אי דכתיב (בראשית לז, כד) והבור רק אין בו מים ממשמע שנא' והבור רק איני יודע שאין בו מים אלא מה ת"ל אין בו מים מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו</p>	<p>שבת כב:א</p>
<p>וכי דם קדושה יש בו דתניא (ויקרא יז, יג) ושפך וכסה במה ששפך יכסה שלא יכסנו ברגל שלא יהו מצות בזויות עליו ה"נ שלא יהו מצות בזויות עליו</p>	<p>שבת כב:א</p>
<p>וקא מפיך להו לחולין מתיב רב ששת (ויקרא כד, ג) מחוץ לפרוכת העדות יערוך וכי לאורה הוא צריך והלא כל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל</p>	<p>שבת כב:ב</p>
<p>מאי מברך מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של חנוכה והיכן צונו רב אויא אמר (דברים יז, יא) מלא תסור</p>	<p>שבת כג:א</p>
<p>הדמאי מערבין בו ומשתתפין בו ומברכין עליו ומזמנין עליו ומפרישין אותו ורום ובין השמשות ואי אמרת כל מדרבנן בעי ברכה הכא כי קאי ערום היכי מברך והא בעינן (דברים כג, ט) והיה מחניך קדוש</p>	<p>שבת כג:א</p>
<p>בשביל ארבעה דברים אמרה תורה להניח פ"אה בסוף שדהו מפני גזל עניים ומפני ביטול עניים ומפני החשד ומשום (ויקרא יט, ט) בל תכלה מפני גזל עניים שלא יראה בעל הבית שעה פנוייה ויאמר לקרובו עני הרי זו פאה</p>	<p>שבת כג:א</p>
<p>(שמות יג, כב) לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה מלמד שעמוד ענן משלים לעמוד האש ועמוד האש משלים לעמוד הענן</p>	<p>שבת כג:ב</p>
<p>מ"ט לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט מנהני מילי אמר חזקיה וכן תנא דבי חזקיה אמר קרא (שמות יב, ז) ולא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר שאין ת"ל עד בקר מה ת"ל עד בקר בא הכתוב ליתן לו בקר שני לשריפתו</p>	<p>שבת כד:ב</p>

שבת כד:ב	אביי אמר אמר קרא (במדבר כה, י) עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת ולא עולת חול ביו"ט
שבת כד:ב	רבא אמר אמר קרא (שמות יב, טז) הוא לבדו יעשה לכם הוא ולא מכשירין לבדו ולא מילה שלא בזמנה דאתיא בק"ו
שבת כה:א	דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבובא אמר קרא (במדבר יח, ח) ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה ואמר רחמנא לך שלך תהא להסיקה תחת תבשילך
שבת כה:ב	ואיבעית אימא קדש חמור שכן ענוש כרת רב נחמן בר יצחק אמר אמר קרא (דברים יח, ד) תתן לו לו ולא לאורו מכלל דבת אורו הוא
שבת כה:ב	איכה ג, יז) ותזנח משלום נפשי נשיתי טובה מאי ותזנח משלום נפשי אמר ר' אבהו זו הדלקת נר בשבת נשיתי טובה אמר רבי ירמיה זו בית המרחץ (אמר רבי יוחנן) זו רחיצת ידים ורגלים בחמין ר' יצחק נפחא אמר זו מטה נאה וכלים נאים שעליה ר' אבא אמר זו מטה מוצעת ואשה מקושטת לתלמידי חכמים
שבת כו:א	אבל טבל טמא מאי טעמא אמר קרא (במדבר יח, ח) ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה מה תרומה טהורה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך אף תרומה טמאה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך
שבת כו:ב	טעמא דכתביה קרא הא לא כתביה קרא לא גמרינן בק"ו ואימא לרבות שלשה על שלשה בשאר בגדים אמר קרא (ויקרא יג, מז) בגד צמר ופשתים בגד צמר ופשתים אין מידי אחריני לא ואימא כי אימעוט משלש על שלש אבל שלשה על שלשה מיטמא תרי מיעוטי כתיבי (ויקרא יג, מז) בגד צמר או [בבגד] פשתים חד למעוטי משלש על שלש וחד למעוטי משלשה על שלשה
שבת כז:ב	מנלן דפשתן איקרי עץ אמר מר זוטרא דאמר קרא (יהושע ג, ו) והיא העלתם הגגה ותטמנם בפשתי העץ
שבת כח:א	מה להלן קרשים אף כאן קרשים אמר קרא (שמות כו, ד) ועשית קרשים למשכן קרוי משכן ואין קרשים קרוין משכן אלא מעתה ועשית מכסה לאהל הכי נמי מכסה לא איקרי אהל
שבת כח:א	רבא אמר עור בהמה דמטמא באהל המת מהכא דתניא עור או בעור ריבה עור בהמה טמאה ושלקה ביד כהן קצץ מכולן ועשה אחת מהן מנין תלמוד לומר (ויקרא יג, מח) או בכל מלאכת עור ואיכא למיפרך מה לנגעים שכן שתי וערב טמא בהן אלא גמר משרצים דתניא עור אין לי אלא עור בהמה טהורה עור בהמה טמאה מנין תלמוד לומר או עור
שבת כח:ב	דתני רב יוסף לא הוכשרו במלאכת שמים אלא עור בהמה טהורה בלבד למאי הלכתא לתפילין תפילין בהדיא כתיב בהו (שמות יג, ט) למען תהיה תורת ה' בפיק מן המותר בפיק
שבת לא:	שלמה אן חכמתך אן סוכלתנותך לא דיך שדבריק סותרין דברי דוד אביך אלא שדבריק סותרין זה את זה דוד אביך אמר (תהלים קטו, יז) לא המתים יהללו יה ואת אמרת (קהלת ד, ב) ושבח אני את המתים שכבר מתו וחזרת ואמרת (קהלת ט, ד) כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת לא קשיא הא דקאמר דוד לא המתים יהללו יה הכי קאמר לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות קודם שימות שכיון שמת בטל מן התורה ומן המצות ואין להקב"ה שבח בו
שבת לא:	והיינו דאמר ר' יוחנן מאי דכתיב (תהלים פח, ו) במתים חפשי כיון שמת אדם נעשה חפשי מן התורה ומן המצות ודקאמר שלמה ושבח אני את המתים שכבר מתו שכשחטאו ישראל במדבר עמד משה לפני הקב"ה ואמר כמה תפלות ותחנונים לפניו ולא נענה וכשאמר (שמות לב, יג) זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך מיד נענה ולא יפה אמר שלמה ושבח אני את המתים שכבר מתו מאי דכתיב (תהלים פו, יז) עשה עמי אות לטובה ויראו שונאי ויבושו אמר דוד לפני הקב"ה רבונו של עולם מחול לי על אותו עון אמר לו מחול לך אמר לו עשה עמי אות בחיי אמר לו בחיך איני מודיע בחיי שלמה בנך אני מודיע
שבת לא:	כשבנה שלמה את בית המקדש ביקש להכניס ארון לבית קדשי הקדשים דבקו שערים זה בזה אמר שלמה עשרים וארבעה רננות ולא נענה פתח ואמר (תהלים כד, ז) שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד רהטו בתריה למיבלעיה אמרו מי הוא זה מלך הכבוד אמר להו ה' עזוז וגבור חזר ואמר (תהלים כד, ט) שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה ולא נענה כיון שאמר (דברי הימים ב ו, מב) השם אלהים אל תשב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עבדך מיד נענה באותה שעה נהפכו פני כל שונאי דוד כשולי קדירה וידעו כל העם וכל ישראל שמחל לו הקב"ה על אותו עון
שבת לא:	מאי דכתיב (תהלים לט, ה) הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם הודיעני ה' קצי אמר לו גזרה היא מלפני שאין מודיעין קצו של בשר ודם ומדת ימי מה היא גזרה היא מלפני שאין מודיעין מדת ימיו של אדם ואדעה מה חדל אני אמר לו בשבת תמות אמות באחד בשבת אמר לו כבר הגיע מלכות שלמה בנך ואין מלכות נוגעת בחברתה אפי' כמלא נימא
שבת לא:	אמות בערב שבת אמר לו (תהלים פד, יא) כי טוב יום בחצריך מאלף טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתיך שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח
שבת לב:	בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת מפני שדבריו סותרין זה את זה ומפני מה לא גנזוהו מפני שתחילתו דברי תורה וסופו דברי תורה תחילתו דברי תורה דכתיב (קהלת א, ג) מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש ואמרי דבי ר' ינאי תחת השמש הוא דאין לו קודם שמש יש לו
שבת לב:	סופו דברי תורה דכתיב (קהלת יב, יג) סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם מאי כי זה כל האדם אמר רבי (אליעזר) כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה
שבת לב:	כתיב (קהלת ז, ג) טוב כעס משחוק וכתיב (קהלת ב, ב) לשחוק אמרתי מהלל כתיב (קהלת ח, טו) ושבתתי אני את השמחה וכתיב (קהלת ב, ב) ולשמחה מה זה עושה לא קשיא טוב כעס משחוק טוב כעס שכועס הקב"ה על הצדיקים בעוה"ז משחוק שמשחק הקב"ה על הרשעים בעולם הזה ולשחוק אמרתי מהלל זה שחוק שמשחק הקב"ה עם הצדיקים בעולם הבא ושבתתי אני את השמחה שמחה של מצוה
שבת לב:	ללמדך שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך דבר שמחה של מצוה שנאמר (מלכים ב ג, טו) ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה' אמר רב יהודה וכן לדבר הלכה אמר רבא וכן לחלום טוב
שבת לב:	רב גידל אמר רב כל תלמיד חכם שיושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מר תכוונה שנאמר (שיר השירים ה, יג) שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר אל תקרי מור עובר אלא מר עובר
שבת לב:	ומאי דבריו סותרים זה את זה כתיב (משלי כו, ד) אל תען כסיל כאולתו וכתיב (משלי כו, ה) ענה כסיל כאולתו לא קשיא הא דבברי תורה הא במילי דעלמא

מאי היא כי הא דיתבי רבן גמליאל וקא דריש עתידה אשה שתלד בכל יום שנאמר (ירמיהו לא, ח) הרה ויולדת יחדיו ליגלג עליו אותו תלמיד אמר אין כל חדש תחת השמש א"ל בא ואראך דוגמתן בעוה"ז נפק אחוי ליה תרנגולת ותו יתיב רבן גמליאל וקא דריש עתידיים אילנות שמוציאין פירות בכל יום שנאמר (יחזקאל יז, כג) ונשא ענף ועשה פרי מה ענף בכל יום אף פרי בכל יום ליגלג עליו אותו תלמיד אמר והכתיב אין כל חדש תחת השמש עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת שנאמר (תהלים עב, טז) יהי פסת בר בארץ ליגלג עליו אותו תלמיד ואמר אין כל חדש תחת השמש	שבת ל:ב
מעשה בנכרי אחד שהיה עובר אחורי בית המדרש ושמע קול סופר שהיה אומר (שמות כח, ד) ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד אמר הללו למי אמרו לו לכהן גדול אמר אותו נכרי בעצמו אלך ואתגיייר בשביל שישמוני כהן גדול ישעיהו לג, ו) יראת ה' היא אוצרו אמר רבא בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו נשאת ונתת באמונה קבעת עתים לתורה עסקת בפ"ר צפית לישועה פלפלת בחכמה הבנת דבר מתוך דבר ואפ"ה אי יראת ה' היא אוצרו אין לו להקב"ה בעולמו אלא יראת שמים בלבד שנאמר (דברים י, יב) ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו	שבת ל:א שבת ל:א שבת ל:א
לא דיין לרשעים שאינן חרדין ועצבין מיום המיתה אלא שלבם בריא להן כאולם והיינו דאמר רבה מאי דכתיב (תהלים מט, יד) זה דרכם כסל למו יודעין רשעים שדרכם למיתה ויש להם חלב על כסלם ר' יוסי סותר על מנת לבנות במקומו הוי סותר על מנת לבנות שלא במקומו לא הוי סותר א"ל רבה מכדי כל מלאכות ילפינן להו ממשכן והתם סותר ע"מ לבנות שלא במקומו הוא א"ל שאני התם כיון דכתיב (במדבר ט, יח) על פי ה' יחנו כסותר ע"מ לבנות במקומו דמי	שבת ל:א שבת ל:א
בראשית לב, יא) קטנתי מכל החסדים ומכל האמת רבי זירא ביומא דשותא לא נפיק לביני דיקלא אמר ר' יצחק בריה דרב יהודה לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרים לו הבא זכות והפטר מאי קראה (דברים כב, ח) כי יפול הנופל ממנו ממנו להביא ראייה תנא דבי רבי ישמעאל כי יפול הנופל ממנו (ממנו) ראוי זה ליפול מששת ימי בראשית שהרי לא נפל והכתוב קראו נופל אלא שמגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב אם יש לו פרקליטין גדולים ניצול ואם לאו אינו ניצול ואלו הן פרקליטין של אדם תשובה ומעשים טובים ואפי' תשע מאות ותשעים ותשעה מלמדים עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות ניצול שנאמר (איוב לג, כג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישירו ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת וגו	שבת ל:א שבת ל:א שבת ל:א
ואם נותנין מתברכין שנאמר (מלאכי ג, ז) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די מאי עד בלי די אמר רמי בר (רב) א"ר עד שיבלו שפתותיכם מלומר די	שבת ל:ב
אלא למ"ד בעון ציצית מ"ט א"ר כהנא ואיתימא שילא מרי דכתיב (ירמיהו ב, לד) גם בכנפיך נמצאו דם נפשות אביונים נקיים בעון גזל הגובאי עולה והרעב הווה ובני אדם אוכלים בשר בניהן ובנותיהן שנאמר (עמוס ד, א) שמעו הדבר הזה פרות הבשן : אשר בהר שומרון העושקות דלים הרוצצות אביונים בעון נדרים מתה אשה של אדם שנאמר (משלי כב, כז) אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתידך	שבת ל:ב שבת ל:ב שבת ל:ב
בעון נדרים בנים מתים כשהן קטנים שנאמר (קהלת ה, ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך איזה הן מעשה ידי של אדם הוי אומר בניו ובנותיו של אדם בעון חלה אין ברכה במכונס ומארה משתלחת בשערים וזורעין זרעים ואחרים אוכלין שנאמר (ויקרא כו, טז) אף אני אעשה זאת לכם והפקדתי עליכם בהלה את השחפת ואת הקדחת מכלות עינים ומדיבות נפש וזרעתם לריק וזרעתם ואכלוהו אויביכם אל תקרי בהלה אלא בחלה	שבת ל:ב שבת ל:ב
ואם נותנין מתברכין שנאמר (יחזקאל מד, ל) ראשית עריסותיכם תתנו לכהן להניח ברכה אל ביתך וראשית כל בכורי כל וכל תרומות כל מפל תרומותיכם לפנהינים יהיה וראשית ערסותיכם תתנו לפנהן להניח ברכה אל ביתך	שבת ל:ב
ואין ברית אלא תורה שנאמר (ירמיהו לג, כה) אם לא בריתי יומם ולילה בעון שפיכות דמים בית המקדש חרב ושכינה מסתלקת מישראל שנאמר (במדבר לה, לג) ולא תחניפו וגו' ולא תטמא את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שוכן בתוכה הא אתם מטמאים אותה אינכם יושבים בה ואיני שוכן בתוכה בעון גלוי עריות ועבודת כוכבים והשמטת שמיטין ויובלות גלות בא לעולם ומגלין אותן ובאין אחרים ויושבין במקומן שנאמר (ויקרא יח, כז) כי את כל התועבות האל עשו אנשי הארץ וגו' וכתיב ותטמא הארץ ואפקוד עונה עליה וגו' וכתיב (ויקרא יח, כח) ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה ובעבודת כוכבים כתיב (ויקרא כו, ז) ונתתי את פגריכם וגו' וכתיב והשמותי את מקדשיכם וגו' ואתכם אזרה בגוים בשמיטין וביובלות כתיב (ויקרא כו, לד) אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה ואתם בארץ אויביכם וגו' וכתיב (ויקרא כו, לד) כל ימי השמה תשבות	שבת ל:א שבת ל:א שבת ל:א
בעון עינוי הדין ועיוות הדין וקלקול הדין וביטול תורה חרב וביזה רבה ודבר ובצורת בא ובני אדם אוכלין ואינן שבעין ואוכלין לחמם במשקל דכתיב (ויקרא כו, כה) והבאתי עליכם חרב נוקמת נקם ברית וגו' ואין ברית אלא תורה שנאמר (ירמיהו לג, כה) אם לא בריתי יומם ולילה בעון שבועת שוא ושבועת שקר וחילול השם וחילול שבת חיה רעה רבה ובהמה כלה ובני אדם מתמעטין והדרכים משתוממין שנאמר (ויקרא כו, כג) ואם באלה לא תוסרו לי אל תקרי באלה אלא באלה וכתיב והשלחתי בכם את חית השדה וגו' וכתיב בשבועת שקר (ויקרא יט, יב) ולא תשבועו בשמי לשקר וחללת את שם אלהיך ובחלול השם כתיב (ויקרא כב, לב) ולא תחללו את שם קדשי ובחלול שבת כתיב (שמות לא, יד) מחלליה מות יומת ויליף חילול חילול משבועת שקר	שבת ל:א שבת ל:א
בעון שפיכות דמים בית המקדש חרב ושכינה מסתלקת מישראל שנאמר (במדבר לה, לג) ולא תחניפו וגו' ולא תטמא את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שוכן בתוכה הא אתם מטמאים אותה אינכם יושבים בה ואיני שוכן בתוכה בעון נבלות פה צרות רבות וגזירות קשות מתחדשות ובחורי שונאי ישראל מתים יתומים ואלמנות צועקין ואינן נענין שנא' (ישעיהו ט, טז) על כן על בחוריו לא ישמח ה' ואת יתומיו [ואת] (ו) אלמנותיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה	שבת ל:א שבת ל:א

<p>א"ר יצחק בר זעירי ואמרי לה א"ר שמעון בן נזירא מאי קראה (שיר השירים א, ח) אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן וגו' ואמרינן גדיים הממושכנין על הרועים</p>	<p>שבת לג:ב</p>
<p>אמר הואיל ואיתרחיש ניסא איזיל אתקין מילתא דכתיב (בראשית לג, יח) ויבא יעקב שלם ואמר רב שלם בגופו שלם בממונו שלם בתורתו</p>	<p>שבת לג:ב</p>
<p>ג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה עשרתם ערבתם הדליקו את הנר ספק חשכה ספק אינו חשכה אין מעשרין את הודאי ואין מטבילין את הכלים ואין מדליקין את הנרות אבל מעשרין את הדמאי ומערבין וטומנין את החמין: גמ' מנא הני מילי א"ר יהושע בן לוי אמר קרא (איוב ה, כד) וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא דאמר רב יהודה כל העולה מבבל לא"י עובר בעשה שנאמר (ירמיהו כז, כב) בבלה יובאו ושמה יהיו</p>	<p>שבת מא:א</p>
<p>ומאי שנא כנפי יונה משאר עופות משום דאמתיל כנסת ישראל ליונה שנאמר (תהלים סח, יד) כנפי יונה נחפה בכסף וגו' מה יונה כנפיה מגינות עליה אף ישראל מצות מגינות עליהן</p>	<p>שבת מט:א</p>
<p>אמר רבי שמעון ברבי יוסי בן לקוניא כנגד מלאכה מלאכתו ומלאכת שבתורה ארבעים חסר אחת בעי רב יוסף (בראשית לט, יא) ויבא הביתה לעשות מלאכתו ממנינא הוא או לא</p>	<p>שבת מט:ב</p>
<p>א"ר יוחנן לא זזו משם עד שהביאו ספר תורה ומנאום אמר ליה כי קא מספקא לי משום דכתיב (שמות לו, ז) והמלאכה היתה דים</p>	<p>שבת מט:ב</p>
<p>דתניא רוחץ אדם פניו ידיו ורגליו בכל יום בשביל קונו משום שנאמר (משלי טז, ד) כל פעל ה' למענהו</p>	<p>שבת נב:ב</p>
<p>רב חייא בר אשי אמר רב בין לנוי בין לשמר אסור ורב חייא בר אבין אמר שמואל לנוי אסור לשמר מותר מיתבי קשרה בעליה במוסרה כשרה ואי ס"ד משאוי הוא (במדבר יט, ב) אשר לא עלה עליה עול אמר רחמנא</p>	<p>שבת נב:א</p>
<p>זכרים יוצאין לבובין: מאי לבובין אמר רב הונא תותרי מאי משמע דהאי לבובין לישנא דקרובי הוא דכתיב (שיר השירים ד, ט) לבבתני אחותי כלה</p>	<p>שבת נג:ב</p>
<p>מאי כבולות שמכבלין אליה שלהן למטה כדי שלא יעלו עליהן הזכרים מאי משמע דהאי כבול לישנא דלא עביד פירי הוא דכתיב (מלכים א ט, יג) מה הערים [האלה] אשר נתת לי אחי ויקרא [להן] ארץ כבול עד היום הזה מאי ארץ כבול א"ר הונא שהיו בה בני אדם שמכובלין בכסף ובזהב אמר ליה רבא אי הכי היינו דכתיב (מלכים א ט, יב) כי לא ישרו בעיניו מפני שמכובלין בכסף ובזהב לא ישרו בעיניו</p>	<p>שבת נד:א</p>
<p>אמר רב פפא והני דבי ריש גלותא נתפסו על כולי עלמא כי הא דאמר רבי חנינא מאי דכתיב (ישעיהו ג, יד) השם במשפט יבא עם זקני עמו ושריו אם שרים חטאו זקנים מה חטאו אלא אימא על זקנים שלא מיחו בשרים</p>	<p>שבת נד:ב</p>
<p>אין יסורין בלא עון דכתיב (תהלים פט, לג) ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם</p>	<p>שבת נה:א</p>
<p>היא איתתא קא צווחה קמיה ולא הוה משגח בה א"ל לא סבר ליה מר (משלי כא, יג) אוטם אזנו מזעקת דל גם הוא יקרא ולא יענה א"ל שיננא רישך בקרירי רישא דרישיך בחמימי</p>	<p>שבת נה:א</p>
<p>מעולם לא יצתה מדה טובה מפי הקב"ה וחזר בה לרעה חוץ מדבר זה דכתיב (יחזקאל ט, ד) ויאמר ה' אליו עבור בתוך העיר בתוך ירושלים והתוית תיו על מצחות האנשים הנאנחים והנאנקים על כל התועבות הנעשות בתוכה</p>	<p>שבת נה:א</p>
<p>מאימתי תמה זכות אבות אמר רב מימות הושע בן בארי שנא' (הושע ב, יב) אגלה את נבלתה לעיני מאהביה ואיש לא יצילנה מידי ושמואל אמר מימי חזאל שנאמר (מלכים ב יג, כב) וחזאל מלך ארם לחץ את ישראל כל ימי יהואחז וכתב ויחן ה' אותם וירחמם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם ולא השליכם מעל פניו עד עתה ר' יהושע בן לוי אמר מימי אליהו שנאמר (מלכים א יח, לו) ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר ה' אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים בישראל ואני עבדך ובדברך עשיתי [את] כל הדברים האלה וגו' ורבי יוחנן אמר מימי חזקיהו שנאמר (ישעיהו ט, ו) למרבה המשרה ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אותה ולסעדה במשפט ובצדקה מעתה ועד עולם קנאת ה' צבאות תעשה זאת</p>	<p>שבת נה:א</p>
<p>אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון אין מיתה בלא חטא דכתיב (יחזקאל יח, כ) הנפש החוטאת היא תמות בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן צדקת הצדיק עליו תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה</p>	<p>שבת נה:א</p>
<p>אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם מפני מה קנסת מיתה על אדם הראשון אמר להם מצוה קלה צויתו ועבר עליה א"ל והלא משה ואהרן שקיימו כל התורה כולה ומתו א"ל (קהלת ט, ב) מקרה אחד לצדיק ולרשע לטוב</p>	<p>שבת נה:ב</p>
<p>ר"ש בן אלעזר אומר אף משה ואהרן בחטאם מתו שנא' (במדבר כ, יב) יען לא האמנתם בי הא האמנתם בי עדיין לא הגיע זמנכם ליפטר מן העולם</p>	<p>שבת נה:ב</p>
<p>כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה שנאמר (בראשית לה, כב) ויהיו בני יעקב שנים עשר מלמד שכולן שקולים כאחת</p>	<p>שבת נה:ב</p>
<p>אלא מה אני מקיים (בראשית לה, כב) וישכב את בלהה פילגש אביו מלמד שבלבל מצעו של אביו ומעלה עליו הכתוב כאילו שכב עמה</p>	<p>שבת נה:ב</p>
<p>ר"ש בן אלעזר אומר מוצל אותו צדיק מאותו עון ולא בא מעשה זה לידו אפשר עתיד זרעו לעמוד על הר עיבל ולומר (דברים כז, ב) ארור שוכב עם אשת אביו ויבא חטא זה לידו אלא מה אני מקיים וישכב את בלהה פילגש אביו עלבון אמו תבע אמר אם אחות אמי היתה צרה לאמי שפחת אחות אמי תהא צרה לאמי עמד ובלבל את מצעה</p>	<p>שבת נה:ב</p>
<p>אחרים אומרים שתי מצעות בבלל אחת של שכינה ואחת של אביו והיינו דכתיב (בראשית מט, ד) אז חללת יצועי עלה (אל תקרי יצועי אלא יצועיי) כתנאי פחז כמים אל תותר</p>	<p>שבת נה:ב</p>
<p>כל האומר בני עלי חטאו אינו אלא טועה שנאמר (שמואל א א, ג) ושם שני בני עלי (עם ארון ברית האלהים) חפני ופנחס כהנים לה' סבר לה כרב דאמר רב פנחס לא חטא אף חפני לא חטא אלא מה אני מקיים אשר ישכבון את הנשים מתוך ששהו את קיניהן שלא הלכו אצל בעליהן מעלה עליהן הכתוב כאילו שכבום</p>	<p>שבת נה:ב</p>
<p>כל האומר בני שמואל חטאו אינו אלא טועה שנאמר (שמואל א ח, ג) ויהי כי זקן שמואל ובניו לא הלכו בדרכיו בדרכיו הוא דלא הלכו מיחטא נמי לא חטאו</p>	<p>שבת נז:א</p>

שבת נו:א	אלא מה אני מקיים (שמואל א ח, ג) ויטו אחרי הבצע שלא עשו כמעשה אביהם שהיה שמואל הצדיק מחזר בכל מקומות ישראל ודן אותם בעריהם שנאמר (שמואל א ז, טז) והלך מדי שנה בשנה וסבב בית אל והגלגל והמצפה ושפט את ישראל והם לא עשו כן אלא ישבו בעריהם כדי להרבות שכר לחזניהן ולסופריהן
שבת נו:א	כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה שנאמר (שמואל א יח, יד) ויהי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו וגו' אפשר חטא בא לידו ושכינה עמו
שבת נו:א	אלא מה אני מקיים (שמואל ב יב, ט) מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע שביקש לעשות ולא עשה אמר רב רבי דאתי מדוד מהפך ודריש בזכותיה דדוד מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע
שבת נו:א	רבי אומר משונה רעה זו מכל רעות שבתורה שכל רעות שבתורה כתיב בהו ויעש וכאן כתיב לעשות שביקש לעשות ולא עשה (שמואל ב יב, ט) את אוריה החתי הכית בחרב שהיה לך לדונו בסנהדרין ולא דנת ואת אשתו לקחת לך לאשה
שבת נו:א	ליקוחין יש לך בה דא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו שנאמר (שמואל א יז, יח) ואת עשרת חריצי החלב האלה תביא לשר האלף ואת אחיך תפקוד לשלום ואת ערובתם תקח מאי ערובתם תני רב יוסף דברים המעורבים בינו לבינה (שמואל ב יב, ט) ואותו הרגת בחרב בני עמון מה חרב בני עמון אי אתה נענש עליו אף אוריה החתי אי אתה נענש עליו
שבת נו:א	מאי טעמא מורד במלכות הוה דאמר ליה (שמואל ב יא, יא) ואדוני יואב ועבדי אדוני על פני השדה חונים אמר רב כי מעיינת ביה בדוד לא משכחת ביה בר מדאוריה דכתיב (מלכים א טו, ה) רק בדבר אוריה החתי
שבת נו:ב	כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה שנאמר (מלכים א יא, ד) ולא היה לבבו שלם עם ה' אלהיו כלבב דוד אביו כלבב דוד אביו הוא דלא הוה מיחטא נמי לא חטא
שבת נו:ב	אלא מה אני מקיים (מלכים א יא, ד) ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו ללכת אחרי אלהים אחרים ולא הלך
שבת נו:ב	והכתיב (מלכים א יא, ז) אזי יבנה שלמה במה לכמוש שקוץ מואב שבקש לבנות ולא בנה
שבת נו:ב	והכתיב (מלכים א יא, ו) ויעש שלמה הרע בעיני ה' אלא מפני שהיה לו למחות בנשיו ולא מיחה מעלה עליו הכתוב כאילו חטא
שבת נו:ב	כל האומר יאשיהו חטא אינו אלא טועה שנאמר (מלכים ב כב, ב) ויעש הישר בעיני ה' וילך בכל דרך דוד אביו
שבת נו:ב	אלא מה אני מקיים (מלכים ב כג, כה) וכמוהו לא היה לפניו מלך אשר שב וגו' שכל דין שדן מבן שמנה עד שמנה עשרה החזירן להן שמא תאמר נטל מזה ונתן לזה תלמוד לומר בכל מאודו שנתן להם משלו ופליגא דרב דאמר רב אין לך גדול בבעלי תשובה יותר מיאשיהו בדורו ואחד בדורנו
שבת נח:ב	אמר ר' יונתן מניין למשמיע קול בכלי מתכות שהוא טמא שנאמר (במדבר לא, כג) כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש אפי' דיבור יבא באש
שבת נט:א	ור' יוחנן לא בעי מעין מלאכה ראשונה והתניא (ויקרא טו, כב) וכל כלי אשר ישב עליו וגו' יכול כפה סאה וישב עליה כפה תרקב וישב עליה יהא טמא תלמוד לומר אשר ישב עליו הזב מי שמויחד לשיבה יצא זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו
שבת נב:ב	דרש רבא בריה דרב עילאי מאי דכתיב (ישעיהו ג, טז) ויאמר ה' יען כי גבהו בנות ציון שהיו מהלכות בקומה זקופה ותלכנה נטויות גרון שהיו מהלכות עקב בצד גודל ומשקרות עינים דהוה מלאן כוחלא לעינייהו ומרמזן הלוך וטפוף שהיו מהלכות ארוכה בצד קצרה (ישעיהו ג, טז) וברגליהן תעכסנה אמר רב יצחק דבי ר' אמי מלמד שמטילות מור ואפרסמון במנעליהן ומהלכות בשוקי ירושלים וכיון שמגיעות אצל בחורי ישראל בועטות בקרקע ומתיזות עליהם ומכניסות בהן יצר הרע כארס
שבת ג:א	לא יצא האיש לא בסייף ולא בקשת ולא בתריס ולא באלה ולא ברומח ואם יצא חייב חטאת רבי אליעזר אומר תכשיטין הן לו וחכ"א אינן אלא לגנאי שנאמר (ישעיהו ג, ד) וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות ולא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה
שבת ג:א	תניא אמרו לו לרבי אליעזר וכי מאחר דתכשיטין הן לו מפני מה הן בטלין לימות המשיח אמר להן לפי שאינן צריכין שנאמר (ישעיהו ג, ד) לא ישא גוי אל גוי חרב ותהוי לנוי בעלמא
שבת ג:א	דא"ר חייא בר אבא כל הנביאים לא נתנבאו אלא לימות המשיח אבל לעולם הבא (ישעיהו סד, ג) עין לא ראתה אלהים זולתך
שבת ג:א	רב נחמן בר יצחק אמר זוכין לדברים שנאמרו בימינה של תורה דאמר רבא בר רב שילא ואמרי לה אמר רב יוסף בר חמא א"ר ששת מאי דכתיב (משלי ג, טז) אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד
שבת ג:א	שני תלמידי חכמים הנוחין זה לזה בהלכה הקדוש ברוך הוא מקשיב להן שנאמר (מלאכי ג, טז) אז נדברו יראי ה' וגו'
שבת ג:א	שני תלמידי חכמים המקשיבים זה לזה בהלכה הקדוש ב"ה שומע לקולן שנאמר (שיר השירים ת, יג) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני
שבת ג:א	ואם אין עושין כן גורמין לשכינה שמסתלקת מישראל שנאמר (שיר השירים ת, יד) ברח דודי ודמה וגו'
שבת ג:א	שני ת"ח המדגילים זה לזה בהלכה הקדוש ברוך הוא אוהבן שנאמר (שיר השירים ב, ד) ודגלו עלי אהבה
שבת ג:א	כל המגדל כלב רע בתוך ביתו מונע חסד מתוך ביתו שנאמר (איוב ו, יד) למס מרעהו חסד שכן בלשון יונית קורין לכלב למס
שבת ג:א	אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד גליות בלבד שנאמר (דברים טו, יא) כי לא יחדל אביון מקרב הארץ
שבת ג:ב	רב נחמן בר יצחק אמר אף פורק ממנו יראת שמים שנאמר (איוב ו, יד) ויראת שדי יעזוב
שבת ג:ב	מאי דכתיב (קהלת יא, ט) שמח בחור בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותיך והלך בדרכי לבך ובמראה עיניך ודע כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט עד כאן דברי יצר הרע מכאן ואילך דברי יצר טוב
שבת ג:ב	דאמר רבי שמואל בר נחמני א"ר יוחנן מניין למשמיע קול בכלי מתכות שהוא טמא שנאמר (במדבר לא, כג) כל דבר אשר יבא באש אפילו דיבור

<p>אמר רב יוסף אי הכי היינו דמתרגמינן מחוך דבר המביא לידי גיחוך אמר ליה רבה מגופיה דקרא ש"מ כומז כאן מקום זימה: (במדבר לא, יד) ויקצוף משה על פקודי החיל אמר רב נחמן אמר רבה בר אבובא אמר להן משה לישראל שמה חזרתם לקלקלכם הראשון אמרו לו לא נפקד ממנו איש אמר להן אם כן כפרה למה אמרו לו אם מידי עבירה יצאנו מידי הרהור לא יצאנו מידי ונקרב את קרבן השם</p>	<p>שבת א:טו</p>
<p>אמר רב כל שאסרו חכמים לצאת בו לרה"ר אסור לצאת בו לחצר חוץ מכבול ופאה נכרית רבי ענני בר ששון משמיה דר' ישמעאל אמר הכל ככבול תנן בכבול ובפאה נכרית לחצר בשלמא לרב ניחא אלא לרבי ענני בר ששון קשיא רבי ענני בר ששון משמיה דמאן קאמר ליה משמיה דר' ישמעאל בר יוסי רבי ישמעאל בר יוסי תנא הוא ופליג ורב מאי שנא הני אמר עולא כדי שלא תתגנה על בעלה כדתניא (ויקרא טו, לג) והזוה בנדתה זקנים הראשונים אמרו שלא תכחול ולא תפקוס ולא תתקשט בבגדי צבעונין עד שבא ר"ע ולימד אם כן אתה מגנה על בעלה ונמצא בעלה מגרשה אלא מה ת"ל והזוה בנדתה בנדתה תהא עד שתבא במים</p>	<p>שבת טו:ב</p>
<p>כדתניא (ויקרא יג, מה) וטמא טמא יקרא צריך להודיע צערו לרבים ורבים יבקשו עליו רחמים</p>	<p>שבת א:טז</p>
<p>ר' יהודה אומר גד אינו אלא לשון ע"ז שנאמר (ישעיהו סה, יא) העורכים לגד שלחן הוא בשמה והיא בשמו יש בו משום דרכי האמורי דונו דני יש בו משום דרכי האמורי</p>	<p>שבת טז:ב</p>
<p>ר' יהודה אומר אין דן אלא לשון ע"ז שנאמר (עמוס ח, יד) הנשבעים באשמת שומרון ואמרו חי אלהיך דן האומר לעורב צרח ולעורבתא שריקי והחזירי לי זנביך לטובה יש בו משום דרכי האמורי</p>	<p>שבת טז:ב</p>
<p>מאי טעמא דרשב"ל אמר קרא (ויקרא ד, ב) אשר לא תעשינה (בשגגה) ואשם עד שישגוג בלאו וכתר שבה ורבי יוחנן האי קרא דרשב"ל מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא (ויקרא ד, כז) מעם הארץ פרט למומר</p>	<p>שבת א:טז</p>
<p>היודע עיקר שבת:מנהגי מילי אמר רב נחמן אמר רבה בר אבובא תרי קראי כתיבי (שמות לא, טז) ושמו בני ישראל את השבת וכתבי' (ויקרא יט, ג) ואת שבתותי תשמורו הא כיצד ושמו בני ישראל את השבת שמירה אחת לשבתות הרבה ואת שבתותי תשמורו שמירה אחת לכל שבת ושבת</p>	<p>שבת טז:ב</p>
<p>(שמות לא, יד) מחלליה מות יומת התורה רבתה מיתות הרבה על חילול אחד האי במזיד כתיב אם אינו ענין למזיד דכתיב (שמות לה, ב) כל העושה מלאכה יומת תנהו ענין לשוגג ומאי יומת יומת בממון</p>	<p>שבת ע:א</p>
<p>ותיפוק ליה חילוק מלאכות מהיכא דנפקא ליה לר' נתן דתניא ר' נתן אומר (שמות לה, ג) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת מה ת"ל לפי שנאמר (שמות לה, א) ויקהל משה את כל עדת בני ישראל אלה הדברים וגו' ששת ימים תעשה מלאכה דברים הדברים אלה הדברים אלו שלשים ותשע מלאכות שנאמרו למשה בסיני</p>	<p>שבת ע:א</p>
<p>דתניא רבי יוסי אומר (ויקרא ד, ב) ועשה מאחת מהנה פעמים שחייבים אחת על כולן ופעמים שחייבין על כל אחת ואחת</p>	<p>שבת ע:א</p>
<p>איתמר אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד ונודע לו על הראשון וחזר ונודע לו על השני ר' יוחנן אמר חייב שתים וריש לקיש אמר אינו חייב אלא אחת רבי יוחנן אמר חייב (ויקרא ד, ג) על חטאתו והביא וריש לקיש אמר פטור (ויקרא ד, כו) מחטאתו ונסלח לו וריש לקיש הכתיב על חטאתו והביא הוא לאחר כפרה ולרבי יוחנן נמי הכתיב מחטאתו ונסלח לו הכא במאי עסקינן כגון שאכל כזית ומחצה ונודע לו על כזית וחזר ואכל כחצי זית אחר בהעלמו של שני מהו דתימא ליצטרפו קמ"ל</p>	<p>שבת ע:א</p>
<p>דאמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב הלומד דבר אחד מן המגוש חייב מיתה דאי ס"ד חרשי הכתיב (דברים יח, ט) לא תלמד לעשות אבל אתה למד להבין ולהורות</p>	<p>שבת ע:א</p>
<p>כל היודע לחשב בתקופות ומזלות ואינו חושב עליו הכתוב אומר (ישעיהו ה, יב) ואת פועל ה' לא יביטו ומעשה ידיו לא ראו</p>	<p>שבת ע:א</p>
<p>מנין שמצוה על האדם לחשב תקופות ומזלות שנאמר (דברים ד, ו) ושמרתם ועשייתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים איזו חכמה ובינה שהיא לעיני העמים היא אומר זה חישוב תקופות ומזלות</p>	<p>שבת ע:א</p>
<p>אמר רבא בר עולא (ויקרא כז, יח) ונגרע מערכך איבעיא להו אוממות או עוממות אמר רב יצחק בר אבדימי (יחזקאל לא, ח) ארזים לא עממוהו בגן אלהים איבעיא להו מאמצין תנן או מעמצין א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן (ישעיהו לג, טו) ועוצם עיני מראות ברע</p>	<p>שבת עז:ב</p>
<p>אמר רב בנות ישראל שהגיעו לפירקן ולא הגיעו [לשנים] בנות עניים טופלות אותן בסיד בנות עשירים טופלות אותן בסולת בנות מלכים טופלות אותן בשמן המור שנאמר (אסתר ב, יב) ששה חדשים בשמן המור</p>	<p>שבת פ:ב</p>
<p>אמר רבי עקיבא מניין לעבודה זרה שמתמאה במשא כנדה שנאמר (ישעיהו ל, כב) תזרם כמו דוה צא תאמר לו מה נדה מטמאה במשא אף עבודה זרה מטמאה במשא</p>	<p>שבת פ:א</p>
<p>היה שלו ושל ע"ז נידון מחצה על מחצה אבניו ועציו ועפריו מטמאים כשרץ שנאמר (דברים ז, כו) שקץ תשקצנו וגו'</p>	<p>שבת פ:ב</p>
<p>והתניא (ויקרא טו, ב) דבר אל בני ישראל וגו' בני ישראל מטמאין בזיבה ואין נכרים מטמאין בזיבה</p>	<p>שבת פ:ג</p>
<p>דתניא ע"ז פחותה מכזית אין בה טומאה כל עיקר שנאמר (מלכים ב, כג, ו) וישלך את עפרה (אל) קבר בני העם מה מת בכזית אף ע"ז בכזית</p>	<p>שבת פ:ג</p>
<p>מנין לספינה שהיא טהורה שנאמר (משלי ל, יט) דרך אניה בלב ים</p>	<p>שבת פ:ג</p>
<p>אמר רבי יונתן לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה ואפי' בשעת מיתה שנא' (במדבר יט, יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל אפי' בשעת מיתה תהא עוסק בתורה</p>	<p>שבת פ:ג</p>
<p>אמר ר"ל אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל</p>	<p>שבת פ:ג</p>
<p>מנין לערוגה שהיא ששה על ששה טפחים שזורעין בתוכה חמשה זרעונין ד' על ד' רוחות הערוגה ואחת באמצע שנא' (ישעיהו סא, יא) כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח זרעה לא נאמר אלא זרועיה</p>	<p>שבת פד:ב</p>
<p>מאי דכתיב (דברים יט, יד) לא תסיג גבול רעך [אשר גבלו ראשונים] גבול שגבלו ראשונים לא תסיג מאי גבלו ראשונים אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן (מאי) דכתיב (בראשית לו, כ) אלה בני שעיר החורי יושבי הארץ אטו כולי עלמא יושבי רקיע נינהו אלא שהיו בקיאיין בישובה של ארץ</p>	<p>שבת פה:א</p>
<p>רבי יהודה אומר רוחב כמלא רוחב פרסה א"ר זירא ואיתימא רבי חנינא בר פפא מ"ט דר' יהודה דכתיב (דברים יא, י) והשקית ברגלך כגן הירק מה רגל טפח אף גבול נמי טפח</p>	<p>שבת פה:א</p>

שבת
פ:א
מנין לפולטת שכבת זרע ביום השלישי (שתהא) טמאה שנא' (שמות יט, טו) היו נכונים לשלשת ימים

שבת
פ:א
מנין שמרחיצין את המילה ביום השלישי שחל להיות בשבת שנאמר (בראשית לד, כה) ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים

שבת
פ:א
מנין לסיכה שהיא כשתייה ביוה"כ אע"פ שאין ראה לדבר זכר לדבר שנא' (תהלים קט, יח) ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו

שבת
פ:ב
ת"ר בששי בחדש ניתנו עשרת הדברות לישראל רבי יוסי אומר בשבעה בו אמר רבא דכולי עלמא בר"ח אתו למדבר סיני כתיב הכא (שמות יט, א) ביום הזה באו מדבר סיני וכתוב התם (שמות יב, ב) החדש הזה לכם ראש חדשים מה להלן ר"ח אף כאן ר"ח ומנלן דהסכים הקב"ה על ידו שנאמר (שמות לד, א) אשר שברת ואמר ר"ל יישר כחך ששיברת

שבת
פ:א
ת"ש שלישי שלישי בחדש ושלישי בשבת קשיא לרבנן אמרי לך רבנן הא מני ר' יוסי היא שלישי למאי לכדתניא (שמות יט, ח) וישב משה את דברי העם אל ה' וכתוב ויגד משה את דברי העם אל ה' מה אמר לו הקב"ה למשה ומה אמר להם משה לישראל ומה אמרו ישראל למשה ומה השיב משה לפני הגבורה זו מצות הגבלה

שבת
פ:ב
אמר רב פפא ת"ש (שמות טז, א) ויסעו מאלים ויבואו כל עדת בני ישראל וגו' בחמשה עשר יום לחדש השני ואותו היום שבת היה דכתיב (שמות טז, ז) ובקר וראיתם את כבוד ה' וכתוב (שמות טז, כו) ששת ימים תלקטוהו ומדחמיסר באייר שבתא ריש ירחא דסיון חד בשבת

שבת
פ:ב
א"ל רב חביבי מחזנאה לרב אשי ת"ש (שמות מ, יז) ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן תנא אותו יום נטל עשר עטרות ראשון למעשה בראשית ראשון לנשיאים ראשון לכהונה ראשון לעבודה ראשון לירידת האש ראשון לאכילת קדשים ראשון לשכון שכינה ראשון לברך את ישראל ראשון לאיסור הבמות ראשון לחדשים

שבת
פ:א
(שמות יט, יז) ויתיצבו בתחתית ההר א"ר אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם

שבת
פ:א
א"ר אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא אמר רבא אעפ"כ הדור קבלוה בימי אחשורוש דכתיב (אסתר ט, כז) קימו וקבלו היהודים קיימו מה שקיבלו כבר

שבת
פ:א
מאי דכתיב (תהלים עו, ט) משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה אם יראה למה שקטה ואם שקטה למה יראה אלא בתחילה יראה ולבסוף שקטה

שבת
פ:א
דאמר ריש לקיש מאי דכתיב (בראשית א, לא) ויהי ערב ויהי בקר יום הששי ה' יתירה למה לי מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו

שבת
פ:א
דרש ר' סימאי בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו ששים ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופירקום שנאמר (שמות לג, ו) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב

שבת
פ:א
אמר ר"ל עתיד הקב"ה להחזיר לנו שנאמר (ישעיהו לה, י) ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם שמחה שמעולם על ראשם

שבת
פ:א
אמר רבי אלעזר בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו דכתיב (תהלים קג, כ) ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו ברישא עושי והדר לשמוע

שבת
פ:א
א"ר חמא ברבי חנינא מ"ד (שיר השירים ב, ג) כתפוח בעצי היער וגו' למה נמשלו ישראל לתפוח לומר לך מה תפוח זה פריו קודם לעליו אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע

שבת
פ:ב
ת"ר עלובין ואינן עולבין שומעין חרפתן ואינן משיבין עושין מאהבה ושמחין ביסורין עליהן הכתוב אומר (שופטים ה, לא) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו

שבת
פ:ב
כל דיבור ודיבור שיצא מפי הגבורה נחלק לשבעים לשונות תני דבי ר' ישמעאל (ירמיהו כג, כט) וכפטיש יפוצץ סלע מה פטיש זה נחלק לכמה ניצוצות אף כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נחלק לשבעים לשונות

שבת
פ:ב
מ"ד (משלי ח, ו) שמעו כי נגידים אדבר למה נמשלו דברי תורה כנגיד לומר לך מה נגיד זה יש בו להמית ולהחיות אף ד"ת יש בהם להמית ולהחיות

שבת
פ:ב
מ"ד (שיר השירים א, ג) צרור המור דודי לי בין שדי ילין אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע אף על פי שמיצר ומימר לי דודי בין שדי ילין

שבת
פ:ב
(שיר השירים א, יד) אשכול הכופר דודי לי בכרמי עין גדי מי שהכל שלו מכפר לי על עון גדי שכרמתי לי

שבת
פ:ב
וא"ר יהושע בן לוי מאי דכתיב (שיר השירים ה, יג) לחיי כערוגת הבושם כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נתמלא כל העולם כולו בשמים

שבת
פ:ב
וכיון שמדיבור ראשון נתמלא דיבור שני להיכן הלך הוציא הקב"ה הרוח מאוצרותיו והיה מעביר ראשון ראשון שנאמר (שיר השירים ה, יג) שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר אל תקרי שושנים אלא ששונים

שבת
פ:ב
ואריב"ל כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה יצתה נשמתן של ישראל שנאמר (שיר השירים ה, ו) נפשי יצאה בדברו

שבת
פ:ב
דיבור שני היאך קיבלו הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים והחיה אותם שנאמר (תהלים סח, ז) גשם נדבות תניף אלהים נחלתך ונלאה אתה כוננתה

שבת
פ:ב
כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה חזרו ישראל לאחוריהן י"ב מיל והיו מלאכי השרת מדדין אותן שנאמר (תהלים סח, יג) מלאכי צבאות ידודון ידודון אל תיקרי ידודון אלא ידדון

שבת
פ:ב
אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מה לילוד אשה בינינו אמר להן לקבל תורה בא אמרו לפניו חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר ודם (תהלים ח, ה) מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים

שבת
פ:ב
אמר לפניו רבונו של עולם תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה (שמות כ, ב) אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים אמר להן למצרים ירדתם לפרעה השתעבדתם

שבת
פ:ב
א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן מאי דכתיב (שיר השירים ד, ט) לבבתי אחותי כלה לבבתי באחת מעיניך בתחילה באחת מעיניך לכשתעשי בשתי עיניך

שוב מה כתיב בה כבד את אביך ואת אמך אב ואם יש לכם שוב מה כתיב בה לא תרצח לא תנאף לא תגנוב קנאה יש ביניכם יצר הרע יש ביניכם מיד הודו לו להקב"ה שנאמר (תהלים ת, ב) השם אדונינו מה אדיר שמך וגו' תהלים סח, יט עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם בשכר שקראוך אדם לקחת מתנות	שבת פ"ט:א שבת פ"ט:א שבת פ"ט:א שבת פ"ט:א
במדבר יז, יב ויתן את הקטורת ויכפר על העם ואומר ויעמוד בין המתים ובין החיים	שבת פ"ט:א
בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו כלום יש עבד שנותן שלום לרבו א"ל היה לך לעזרני מיד אמר לו במדבר יד, יז ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת מ"ד שמות לב, א וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שש בשעה שעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא לסוף מ' יום בא שטן ועירבב את העולם אמר להן משה רבכם היכן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן באו שש ולא השגיחו עליו מת ולא השגיחו עליו הראה להן דמות מטתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן שמות לב, א כי זה משה האיש	שבת פ"ט:א שבת פ"ט:א
לעתידי לבא יאמר להם הקב"ה לישראל לכו נא אצל אבותיכם ויוכיחו אתכם ויאמרו לפניו רבש"ע אצל מי נלך אצל אברהם שאמרת לו בראשית טו, יג ידוע תדע ולא בקש רחמים עלינו אצל יצחק שבירך את עשו שם כז, מ והיה כאשר תריד ולא בקש רחמים עלינו	שבת פ"ט:ב שבת פ"ט:ב
אצל יעקב שאמרת לו שם מו, ד אנכי ארד עמך מצרימה ולא בקש רחמים עלינו	שבת פ"ט:ב
אצל מי נלך עכשיו יאמר ה' אמר להן הקב"ה הואיל ותליתם עצמכם בי אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו	שבת פ"ט:ב
בשעה שהקדימו לפניך נעשה לנשמע קראת להם שמות ד, כב בני בכורי עכשיו בני ולא בניך	שבת פ"ט:ב
ראוי היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא שזכותו גרמה לו דכתיב הושע יא, ד בחבלי אדם אמשכם בעבותות אהבה ואהיה להם כמרימי עול על לחיהם ואט אליו אוכיל פלפלת כל שהוא ועטרן כל שהוא מיני בשמים ומיני מתכות כל שהן מאבני המזבח ומעפר המזבח מקק ספרים ומקק מטפחותיהם כל שהוא שמצניעין אותן לגונזין רבי יהודה אומר אף המוציא משמשי ע"ז כל שהוא שנאמר דברים יג, יח ולא ידבק בידך מאומה מן החרם	שבת פ"ט:ב שבת צ"א
אמר אביי ומשתכח בדיקלא דחד נבארא ועבדי לה לחוכמא אכיל ליה לפלגא דימיני' ופלגא דשמאליה רמי לה בגובתא דנחשא וחתים לה בשיתין גושפנקי ותלי לה באיברא דשמאלא וסימניך קהלת י, ב לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו	שבת צ"ב
אמר ליה שקליה דלא לימרו מיכל קאכיל ליה וקעבר משום ויקרא יא, מג בל תשקצו את נפשותיכם אלא דילמא מיית ואכיל ליה ורבי יהודה אי מיית קטן מיספד ספיד ליה	שבת צ"ב
ומשכן גופיה מנלן דכתיב שמות כו, טז עשר אמות אורך הקרש וכתוב שמות מ, יט ויפרוש את האהל על המשכן	שבת צ"ב:א
המוציא ככר לרשות הרבים חייב הוציאו שנים רבי מאיר מחייב ורבי יהודה אומר אם לא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים חייבין ואם לאו פטורים ורבי שמעון פוטר מנא הני מילי דתנו רבנן ויקרא ד, כז בעשותה העושה את כולה ולא העושה את מקצתה כיצד שנים שהיו אוחזין במלגז ולוגזין בכרכר ושוטטין בקולמוס וכותבין בקנה והוציאו לרשות הרבים יכול יהו חייבין תלמוד לומר בעשותה העושה את כולה ולא העושה מקצתה	שבת צ"ב:ב
רבי יהודה אומר אם לא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים חייבין ואם לאו פטורין ר"ש אומר אע"פ שלא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים פטורים לכך נאמר בעשותה יחיד שעשאה חייב שנים שעשאוה פטורין במאי קמיפלגי בהאי קרא ויקרא ד, כז ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשותה	שבת צ"ג:א
ומודים חכמים לר"א במלקט לבנות מתוך שחורות שאפילו אחת חייב ודבר זה אף בחול אסור משום שנאמר דברים כב, ה לא ילבש גבר שמלת אשה	שבת צ"ד:ב
כוחלת משום צובעת גודלת ופוקסת משום בונה וכי דרך בנין בכך אין כדרש רבי שמעון בן מנסיא בראשית ב, כב ויבן ה' אלהים את הצלע מלמד שקילעה הקב"ה לחוה והביאה אצל אדם	שבת צ"ה:א
א"ר אלעזר מ"ט דר' אליעזר דכתיב שמואל א יד, כז ויטבול אותה ביערת הדבש וכי מה ענין יער אצל דבש אלא לומר לך מה יער התולש ממנו בשבת חייב חטאת אף חלות דבש הרודה ממנו בשבת חייב חטאת	שבת צ"ה:א
אלא להכשיר זרעים בלבד א"ל לכל מילי רבי שמעון כתלוש משוי ליה ושאני לענין טומאה דהתורה ריבתה טהרה אצל זרעים שנאמר ויקרא יא, לז על כל זרע זרוע אשר זרע	שבת צ"ה:ב
מכדי זריקה תולדה דהוצאה היא הוצאה גופה היכא כתיבא א"ר יוחנן דאמר קרא שמות לו, ו ויצו משה ויעבירו קול במחנה משה היכן הוה יתיב במחנה לויה ומחנה לויה רה"ר הוא וקאמר להו לישראל לא תפיקו ותיתו מרה"י דידכו לרה"ר וממאי דבשבת קאי דילמא בחול קאי ומשום דשלימא לה מלאכה כדכתיב שמות לו, ז והמלאכה היתה דים	שבת צ"ו:ב
אלא שכן אורגי יריעות זורקין בוכיאר לשואליהן ודילמא גבי הדדי הוו יתבי מטו הדדי בחפת ודילמא שלחופי הוו משלחפי ותו מי שאילי מהדדי והתניא לודא שמות לו, ד איש איש ממלאכתו אשר המה עושים ממלאכתו הוא עושה ואינו עושה ממלאכת חבירו	שבת צ"ו:ב
תניא כמאן דאמר אף אהרן נצטרע דכתיב במדבר יב, ז ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת תנא שפנה מצרעתו	שבת צ"ז:א
החושד בכשרים לוקה בגופו דכתיב שמות ד, א והן לא יאמינו לי וגו' וגליא קמי קוב"ה דמהימני ישראל אמר לו הן מאמינים בני מאמינים ואתה אין סופך להאמין	שבת צ"ז:א
הן מאמינים דכתיב שמות ד, לא ויאמן העם בני מאמינים בראשית טו, ו והאמין ב"י	שבת צ"ז:א

אתה אין סופך להאמין שנאמר (במדבר כ, יב) יען לא האמנתם בי וגו' ממאי דלקה דכתיב (שמות ד, ו) ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך וגו'	שבת צ:א
מדה טובה ממהרת לבא ממדת פורענות דאילו במדת פורענות כתיב (שמות ד, ו) ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג ואילו במדה טובה כתיב ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו מחיקו הוא דשבה כבשרו	שבת צ:א
וגדולה חכמה שנאמרה בעליונות יותר ממה שנאמרה בתחתונות דאילו בתחתונות כתיב (שמות לה, כה) וכל אשה חכמת לב בידיה טו וואילו בעליונות כתיב (שמות לה, כו) וכל הנשים אשר נשא לבן אותנה בחכמה טו את העזים	שבת צ:טא
שקשורה בשלשלת של ברזל לענין טומאה הוא דכתיב (במדבר יט, טז) בחלל חרב חרב הרי הוא כחלל אין אבל לענין שבת כיון דיכול להעמידה (היכר בעלמא הוא) אפילו בחוט הסרבל	שבת ק:אב
אלא ר' יהודה שתי אותיות והן שני שמות הוא דמחייב שתי אותיות והן שם אחד לא מחייב והתניא (ויקרא ד, כב) ועשה אחת יכול עד שיכתוב כל השם ועד שיארוג כל הבגד ועד שיעשה כל הנפה ת"ל מאחת אי מאחת יכול אפילו לא כתב אלא אות אחת ולא ארג אלא חוט אחד ולא עשה אלא בית אחד בנפה	שבת ק:גא
לפיכך שרט שריטה אחת על שני נסרין או שתי שריטות על נסר אחד חייב רבי שמעון אומר (ויקרא ד, כב) ועשה אחת יכול עד שיכתוב את כל השם עד שיארוג כל הבגד עד שיעשה את כל הנפה ת"ל מאחת אי מאחת יכול אפילו לא כתב אלא אות אחת ואפילו לא ארג אלא חוט אחד ואפילו לא עשה אלא בית אחד בנפה ת"ל אחת	שבת ק:גב
א"ר יהודה מצינו שם קטן משם גדול: מי דמי מ"ם דשם סתום מ"ם דשמעון פתוח אמר רב חסדא זאת אומרת סתום ועשאו פתוח כשר מיתבי (דברים ו, ט) וכתבתם שתהא כתיבה תמה שלא יכתוב אלפין עיינין אלפין ביתין כפין כפין ביתין גמין והכתיב (ויקרא כז, לד) אלה המצות שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה אלא מיהוה הואי מידע לא הוה ידעין הי באמצע תיבה הי בסוף תיבה ואתו צופים תקנינהו ואכתי אלה המצות שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה אלא שכחום וחזרו ויסודום גופא דאמר ר"ל מ"ד (משלי ג, לד) אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן בא ליטמא פותחין לו בא ליטהר מסייעים אותו	שבת ק:גב שבת קד:א שבת קד:א
מנין ללשון נוטריקון מן התורה שנא' (בראשית יז, ה) כי א"ב המר"ן גוים נתתיך אב נתתיך לאומות בחור נתתיך באומות המון חביב נתתיך באומות מלך נתתיך לאומות ותיק נתתיך באומות נאמן נתתיך לאומות	שבת קה:א
רב אחא בר יעקב אמר (מלכים א ב, ח) והוא קללני קללה נמרצ"ת נוטריקון נואף הוא מואבי הוא רוצח הוא צורר הוא תועבה הוא	שבת קה:א
(בראשית מד, טז) מה נדבר ומה נצט"ק נכוניס אנחנו צדיקים אנחנו טהורים אנחנו דכים אנחנו קדושים אנחנו	שבת קה:א
המקרע בגדיו בחמתו והמשבר כליו בחמתו והמפזר מעותיו בחמתו יהא בעיניך כעובד ע"ז שכך אומנתו של יצה"ר היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד ע"ז והולך ועובד א"ר אבין מאי קראה (תהלים פא, ז) לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר איזהו אל זר שיש בגופו של אדם הוי אומר זה יצר הרע	שבת קה:ב
רבי יוחנן בן נורי אומר שמנה שרצים יש להן עורות רבה בר רב הונא אמר רב אפילו תימא רבנן עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי יוחנן בן נורי אלא לענין טומאה דכתיב (ויקרא יא, לא) אלה הטמאים לכם לרבות שעורותיהן כבשרן אבל לענין שבת אפילו רבנן מודו ולענין שבת לא פליגי והתניא הצד אחד משמנה שרצים האמורים בתורה החובל בהן חייב דברי ר' יוחנן בן נורי מנין לחבורה שאינה חוזרת דכתיב (ירמיהו יג, כג) היהפוך כושי עורו ונמר חברבורותיו	שבת קז:א שבת קז:ב
מניין שאין כותבין תפילין אלא על גבי עור בהמה טהורה א"ל דכתיב (שמות יג, ט) למען תהיה תורת ה' בפיך מן המותר בפיך	שבת קח:א
מניין לדם שהוא אדום שנאמר (מלכים ב ג, כב) ויראו מואב מנגד את המים אדומים כדם	שבת קח:א
אימא לבו דכתיב (דברים י, טז) ומלתם את ערלת לבבכם	שבת קח:א
ר' נתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר (בראשית יז, יד) וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו מקום שניכר בין זכרות לנקבות	שבת קח:א
דכתיב (שמות יג, ט) למען תהיה תורת ה' בפיך מדבר המותר בפיך אלא מעתה על גבי עור נבלות וטרפות אל יכתבו א"ל אמשול לך משל למה"ד לשני בני אדם שנתחייבו הריגה למלכות אחד הרגו מלך ואחד הרגו איספקליטור איזה מהן משובח הוי אומר זה שהרגו מלך אלא מעתה יאכלו אמר ליה התורה אמרה (דברים יד, כא) לא תאכלו כל נבלה ואת אמרת יאכלו א"ל קאלוס	שבת קח:א
דתנן כל הימים כמקוה שנאמר (בראשית א, ז) ולמקוה המים קרא ימים דברי ר"מ ר' יהודה אומר ים הגדול כמקוה ולא נאמר ימים אלא שיש בו מיני ימים הרבה	שבת קט:א
חיויא דרבנן טרקיה דלית ליה אסותא דכתיב (קהלת י, ח) ופורץ גדר ישכנו נחש	שבת קיא
והתניא מניין לסירוס באדם שהוא אסור ת"ל (ויקרא כב, כד) ובארצכם לא תעשו בכם	שבת קיב
ולר' יוחנן בן ברוקא דאמר על שניהם הוא אומר (בראשית א, כח) ויברך אותם אלהים ויאמר להם פרו ורבו מאי איכא למימר בזקינה אי נמי בעקרה	שבת קיא:א
תנן החושש בשיניו לא יגמע בהן את החומץ למימרא דחומץ מעלי לשינים והכתיב (משלי י, כו) כחומץ לשינים וכעשן לעינים לא קשיא הא בקיוהא דפרי הא בחלא	שבת קיא:א
(ישעיהו נח, יג) וכבדתו מעשות דרכיך וכבדתו שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול וכי הא דרבי יוחנן קרי למאניה מכבדותי מעשות דרכיך שלא יהא הליוכך של שבת כהליוכך של חול	שבת קיג:א
(רות ג, ג) ורחצת וסכת ושמת שמלותיך א"ר אלעזר אלו בגדים של שבת	שבת קיג:ב
אמר רבי אלעזר זו רות המואביה ושמואל הרמתי רות דאילו נעמי קאמרה לה ורחצת וסכת ושמת שמלותיך עליך וירדת הגורן ואילו בדידה כתיב ותרד הגורן והדר ותעש ככל אשר צותה חמותה שמואל דאילו עלי קאמר ליה (שמואל א ג, ט) שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר ה' כי שומע עבדך ואילו בדידי' כתיב ביה ויבא ה' ויתיצב ויקרא כפעם בפעם שמואל שמואל ויאמר שמואל דבר כי שומע עבדך ולא אמר דבר השם	שבת קיג:ב

שבת ק"ג:ב	(רות ב, ג) ותלך ותבא ותלקט בשדה אמר רבי אלעזר שהלכה ובאת הלכה ובאת עד שמצאה בני אדם המהוגנין לילך עמהם (רות ב, ה) ויאמר בועז לנערו הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת וכי דרכו של בועז לשאול בנערה אמר ר' אלעזר דבר חכמה ראה בה שני שבלין לקטה שלשה שבלין אינה לקטה
שבת ק"ג:ב	במתניתא תנא דבר צניעות ראה בה עומדות מעומד נופלות מיושב (רות ב, ח) וכה תדבקין עם נערותי וכי דרכו של בועז לדבק עם הנשים א"ר אלעזר כיון דחזא (רות א, יד) ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה אמר שרי לאידבוקי בה
שבת ק"ג:ב	ויאמר לה בועז לעת האוכל גשי הלום א"ר אלעזר רמז רמז לה עתידה מלכות בית דוד לצאת ממך דכתיב ביה הלום שנאמר (שמואל ב ז, יח) ויבא המלך דוד וישב לפני ה' ויאמר מי אנכי אדני ה' ומי ביתי כי הביאתני עד הלום (רות ב, יד) וטבלת פתך בחומץ א"ר אלעזר מכאן שהחומץ יפה לשרב
שבת ק"ג:ב	(רות ב, יד) ותשב מצד הקוצרים א"ר אלעזר מצד הקוצרים ולא בתוך הקוצרים רמז רמז לה שעתידה מלכות בית דוד שתתחלק
שבת ק"ג:ב	(רות ב, יד) ויצבט לה קלי ותאכל אמר רבי אלעזר ותאכל בימי דוד ותשבע בימי שלמה ותותר בימי חזקיה
שבת ק"ד:א	מניין לשנוי בגדים מן התורה שנא' (ויקרא ו, ד) ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים ותנא דבי רבי ישמעאל לימדך תורה דרך ארץ בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו
שבת ק"ד:א	אמר ר' יוחנן כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה שנאמר (משלי ת, לו) כל משנאי אהבו מות אל תקרי משנאי אלא משניאי
שבת ק"ד:א	ת"ר (במדבר כח, י) עולת שבת בשבתו לימד על חלבי שבת שקריבין ביום הכיפורים יכול אף של יוה"כ בשבת ת"ל בשבתו
שבת ק"ד:ב	מנין ליוה"כ שחל להיות בשבת שאסור בקניבת ירק ת"ל (שמות טז, כג) שבתון שבות למאי אילימא למלאכה והכתיב (שמות כ, ט) לא תעשה כל מלאכה אלא לאו אקניבת ירק ש"מ
שבת ק"ט:ב	תרגום שבתורה מאי ניהו (בראשית לא, מז) יגר שהדותא ואף על גב דלית בה שמונים וחמש אותיות
שבת ק"ט:ב	ת"ר (במדבר י, לה) ויהי בנסוע הארון ויאמר משה פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה לומר
שבת ק"ט:ב	פורענות שנייה מאי היא (במדבר יא, א) ויהי העם כמתאוננים פורענות ראשונה (במדבר י, לג) ויסעו מהר השם
שבת ק"ט:א	וספרי מינין אין מצילין אותם מפני הדליקה רבי יוסי אומר בחול קודר את האזכרות שבהן וגונזן והשאר שורפן א"ר טרפון אקפח את בני שאם יבאו לידי שאני אשרוף אותם ואת האזכרות שבהן שאפי' אדם רודף אחריו להורגו ונחש רץ להכישו נכנס לבית ע"ז ואין נכנס לבתיהן של אלו שהללו מכירין וכופרין והללו אין מכירין וכופרין ועליהן הכתוב אומר (ישעיהו נז, ח) אחר הדלת והמזוזה שמת זכרוןך
שבת ק"ט:ב	ת"ר ארבעה עשר שחל להיות בשבת מפשיטין את הפסח עד החזה דברי רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה וחכ"א מפשיטין את כולו בשלמא לרבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה דהא איתעביד ליה צורך גבוה אלא לרבנן מ"ט אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן דאמר קרא (משלי טז, ד) כל פעל ה' למענהו והכא מאי למענהו איכא רב יוסף אמר שלא יסריח רבא אמר שלא יהו קדשי שמים מוטלין כנבלה
שבת ק"ז:ב	וכשהוא רודה לא ירדה במרדה אלא בסכין איני והא תנא דבי רבי ישמעאל (שמות כ, ט) לא תעשה כל מלאכה יצא תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה כמה דאפשר לשנויי משנינן
שבת ק"ז:ב	א"ר חסדא לעולם ישכים אדם להוצאת שבת שנאמר (שמות טז, ה) והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו לאלתר
שבת ק"ז:ב	ת"ר כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת שלש רבי חידקא אומר ארבע א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו (שמות טז, כה)
שבת ק"ז:ב	ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאנהו בשדה
שבת ק"ח:א	כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים שנאמר (ישעיהו נח, יד) אז תתענג על ה' והרכבתך על במתי ארץ והאכלתיך
שבת ק"ח:ב	נחלת יעקב אביך וגו' לא כאברהם שכתוב בו (בראשית יג, יז) קום התהלך בארץ לארכה וגו' ולא כיצחק שכתוב בו (בראשית כו, ג) כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל אלא כיעקב שכתוב בו (בראשית כח, יד) ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה
שבת ק"ח:ב	אמר רב כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו שנאמר (תהלים לז, ד) והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך
שבת ק"ח:ב	כל המשמר שבת כהלכתו אפי' עובד ע"ז [כדור] אנוש מוחלין לו שנאמר (ישעיהו נו, ב) אשרי אנוש יעשה זאת וגו' מחללו אל תקרי מחללו אלא מחול לו
שבת ק"ח:ב	א"ר יוחנן מצוה להתפלל עם דמדומי חמה א"ר זירא מאי קרא (תהלים עב, ה) יראוך עם שמש ולפני ירח דור דורים
שבת ק"ט:א	בעא מיניה רבי מר' ישמעאל ברבי יוסי עשירים שבא"י במה הן זוכין א"ל בשביל שמעשרין שנאמר (דברים יד, כב) עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר
שבת ק"ט:א	וכשמניחים אותו אומרים (תהלים כד, א) להשם הארץ ומלואה וגו' וכשמסלקין אותו אומרים (תהלים קטו, טז) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם
שבת ק"ט:א	א"ל ריש גלותא לרב המנונא מאי דכתיב (ישעיהו נח, יג) ולקדוש ה' מכובד א"ל זה יוה"כ שאין בו לא אכילה ולא שתיה אמרה תורה כבדהו בכסות נקיה וכבדתו
שבת ק"ט:ב	כל המתפלל בע"ש ואומר ויכולו מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית שנאמר ויכולו אל תקרי ויכולו אלא ויכלו אמר רבי אלעזר מניין שהדיבור כמעשה שנאמר (תהלים לג, ו) בדבר ה' שמים נעשו
שבת ק"ט:ב	אריב"ל כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו שנאמר (שופטים ה, ג) בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה' מ"ט בפרוע פרעות משום דברכו השם
שבת ק"ט:ב	אמר ריש לקיש כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי ג"ע שנאמר (ישעיהו כו, ב) פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים אל תיקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן
שבת ק"ט:ב	א"ר יהודה בריה דרב שמואל משמיה דרב אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת שנאמר (ירמיהו יז, כז) ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת ולבלתי שאת משא וגו' והצתי אש בשעריה ואכלה ארמנות ירושלים ולא תכבה

שבת ק"ט:ב	אמר אביי לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחללו בה את השבת שנאמר (יחזקאל כב, כו) ומשבתותי העלימו עיניהם ואחל בתוכם
שבת ק"ט:ב	אמר ר' אבהו לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביטלו ק"ש שחרית וערבית שנאמר (ישעיהו ה, יא) הוי משכימי בפקר שכר ירדפו וגו' וכתוב (ישעיהו ה, יב) והיה כנור ונבל תוף וחליל ויין משתיהם ואת פועל ה' לא יביטו וכתוב (ישעיהו ה, יג) לכן גלה עמי מבלי דעת
שבת ק"ט:ב	אמר רב המנונא לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביטלו בה תינוקות של בית רבן שנאמר (ירמיהו ו, יא) שפוך על עולל בחוץ וגו' מה טעם שפוך משום דעולל בחוץ
שבת ק"ט:ב	אמר עולא לא חרבה ירושלים אלא מפני שלא היה להם בושת פנים זה מזה שנאמר (ירמיהו ו, טו) הובישו כי תועבה עשו גם בוש לא יבושו וגו'
שבת ק"ט:ב	א"ר חנינא לא חרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה שנאמר (איכה א, ו) היו שריה כאילים לא מצאו מרעה מה איל זה ראשו של זה בצד זנבו של זה אף ישראל שבאותו הדור כבשו פניהם בקרקע ולא הוכיחו זה את זה
שבת ק"ט:ב	א"ר יהודה לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביזו בה ת"ח שנאמר (דברי הימים ב לו, טז) והיו מלעיבים במלאכי האלהים ובזוים דבריו ומתעצעים בנביאיו עד עלות חמת ה' בעמו עד [ל] אין מרפא
שבת ק"ט:ב	אמר רב יהודה אמר רב כל המבזה ת"ח אין לו רפואה למכתו אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב (דברי הימים א טז, כב) אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו אל תגעו במשיחי אלו תינוקות של בית רבן ובנביאי אל תרעו אלו ת"ח
שבת ק"ט:ב	ואמר רבא לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמנה שנאמר (ירמיהו ה, א) שוטטו בחוצות ירושלים וראו נא [ודעו ובקשו ברחובותיה אם תמצאו איש] (אם יש איש) עושה משפט מבקש אמונה ואסלח לה
שבת ק"ט:ב	כל המתפלל בע"ש ואומר ויכולו שני מלאכי השרת המלוין לו לאדם מניחין ידיהן על ראשו ואומרים לו (ישעיהו ו, ז) וסר עונך וחטאתך תכופר
שבת ק"ט:ב	נזדמנה לו טבילה של מצוה כורך עליה גמי ויורד וטובל רבי יוסי אומר לעולם יורד וטובל כדרכו ובלבד שלא ישפוף שאני התם דאמר קרא (דברים יב, ג) ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לא תעשון כן לה' אלהיכם עשייה הוא דאסור גרמא שרי
שבת ק"ט:ב	אי הכי הכא נמי כתיב (שמות כ, ט) לא תעשה [כל] מלאכה עשייה הוא דאסור גרמא שרי מתוך שאדם בהול על ממונו אי שרית ליה אתי לכבויו אי הכי קשיא דרבנן אדרבנן ומה התם דאדם בהול על ממונו שרי הכא לא כל שכן
שבת ק"ט:ב	רבי יהודה אומר אם מסיק מלמטה והוא נסוק מלמעלה טמא ואם לאו טהור וחכמים אומרים הואיל והוסק מ"מ טמא ובמאי קמפלגי בהאי קרא (ויקרא יא, לה) תנור וכירים יותץ טמאים הם וטמאים יהיו לכם רבי יהודה סבר מחוסר נתיצה טמא שאין מחוסר נתיצה טהור ורבנן סברי טמאים יהיו לכם מ"מ
שבת ק"ט:ב	אמר רב יהודה אמר רב גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני שכנה דכתיב (בראשית יח, ג) ויאמר (ה') אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור וגו'
שבת ק"ט:ב	מעשר ראשון שהקדימו בשבולין פטור מתרומה גדולה שנא' (במדבר יח, כו) והרמותם ממנו תרומת ה' מעשר מן המעשר מעשר מן המעשר אמרתי לך ולא תרומה גדולה ותרומת מעשר מן המעשר
שבת ק"ט:ב	א"ל רב פפא לאביי א"ה אפי' הקדימו בכרי נמי ליפטר א"ל עליך אמר קרא (במדבר יח, כט) מכל מתנותיכם תרימו וגו' ומה ראית האי אידגן והאי לא אידגן
שבת ק"ט:ב	מעשר שפדאו על גבי אסימון דרחמנא אמר (דברים יד, כה) וצרת הכסף בידך דבר שיש בו צורה הקדש שחיללו על גבי קרקע דרחמנא אמר ונתן הכסף וקם לו
שבת ק"ט:ב	מי שיש לו זכות אבות יקיז דם בשני ובחמישי שב"ד של מעלה ושל מטה שוין כאחד בתלתא בשבתא מאי טעמא לא משום דקיימא ליה מאדים בזווי מעלי שבתא נמי קיימא בזווי כיון דדשו ביה רבים (תהלים קטז, ו) שומר פתאים השם
שבת ק"ט:ב	אמר רב כל האמור בפרשת תוכחה עושין לחיה בשבת שנאמר (יחזקאל טז, ז) ומולדותיך ביום הולדת אותך לא כרת שרך ובמים לא רחצת למשעי והמלח לא המלחת והחתל לא חתלת ומולדותיך ביום הולדת מכאן שמילדים את הולד בשבת לא כרת שרך מכאן שחוחתין הטבור בשבת ובמים לא רחצת למשעי מכאן שרוחצין הולד בשבת והמלח לא המלחת מכאן שמולחין הולד בשבת והחתל לא חתלת מכאן שמלפפין הולד בשבת
שבת ק"ט:ב	דתנן ר' יוסי הגלילי אומר נאמר (דברים יד, כא) לא תאכלו כל נבלה ונאמר (דברים יד, כא) לא תבשל גדי בחלב אמו את שאסור משום נבלה אסור לבשל בחלב עוף שאסור משום נבלה יכול יהא אסור לבשל בחלב ת"ל בחלב אמו יצא עוף שאין לו חלב אם תניא רשב"ג אומר כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב (תהלים קיט, קסב) שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב עדיין עושין אותה בשמחה
שבת ק"ט:ב	וכל מצוה שקבלו עליהם בקטטה כגון עריות דכתיב (במדבר יא, ז) וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו על עסקי משפחותיו עדיין עושין אותה בקטטה דליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא
שבת ק"ט:ב	מאי שנא כנפי יונה דא"ל ולא א"ל שאר עופות משום דדמיא כנסת ישראל ליונה שנאמר (תהלים סח, יד) כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ מה יונה זו כנפיה מגינות עליה אף ישראל מצות מגינות עליהן
שבת ק"ט:ב	מה לעומר שכן אם מצא קצור קוצר תאמר בשתי הלחם שאם מצא קצור אינו קוצר לאי אפנויי מופני מכדי כתיב (ויקרא כג, ז) והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן ביום הביאכם למה לי ש"מ לאפנויי ואכתי מופנה מצד אחד הוא
שבת ק"ט:ב	לר' אליעזר דאמר מופנה מצד אחד למידין ומשיבין (ויקרא כג, ז) תביאו רבויא הוא למעוטי מאי אילימא למעוטי לולב והתניא לולב וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר"א ואלא למעוטי סוכה והתניא סוכה וכל מכשיריה דוחין את השבת דברי ר"א ואלא למעוטי מצה והתניא מצה וכל מכשיריה דוחין את השבת דברי רבי אליעזר ואלא למעוטי שופר והתניא שופר וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר"א אמר רב אדא בר אהבה למעוטי ציצית לטליתו ומזוזה לפתחו
שבת ק"ט:ב	אמר מר לולב וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר"א מנא ליה לר"א הא אי מעומר ושתי הלחם שכן צורך גבוה אלא אמר קרא (ויקרא כג, ז) ביום ביום אפילו בשבת ולמאי הלכתא אילימא לטלטול איצטריך קרא למישרי לטלטול אלא למכשיריו
שבת ק"ט:ב	ורבנן ההוא מיבעי ליה ביום ולא בלילה ור"א ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה (ויקרא כג, מ) מושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים ימים ולא לילות ורבנן איצטריך ס"ד אמינא נילף שבעת ימים מסוכה מה להלן ימים ואפילו לילות אף כאן ימים ואפילו לילות קמ"ל
שבת ק"ט:ב	שופר וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר"א מנא ליה לר"א הא אי מעומר ושתי הלחם שכן צורך גבוה אי מלולב שכן טעון ארבעה מינים אי מסוכה שכן נוהגת בלילות כבימים אי ממצה שכן נוהגת בנשים כבאנשים אלא אמר קרא (במדבר כט, א) יום תרועה יהיה לכם ביום אפילו בשבת ולמאי אילימא לתקיעה הא תנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה אלא למכשירין

שבת קלא:ב	ורבנן הווא מביעי ליה ביום ולא בלילה ור"א ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה (ויקרא כה, ט) מביום הכפורים תעבירו שופר בכל ארצכם וגמרי מהדדי וליכתוב רחמנא בשופר וליתו הנך וליגמרו מיניה מתקיעת שופר דראש השנה ליכא למיגמר שכן מכנסת זכרונות של ישראל לאביהן שבשמים מתקיעות שופר
שבת קלא:א	אלא היינו טעמא דרבי אליעזר דאמר קרא (ויקרא יב, ג) וביום השמיני ימול בשר ערלתו ואפילו בשבת וליכתוב רחמנא במילה וליתו הנך וליגמרו מיניה משום דאיכא למיפרך מה למילה שכן נכרתו עליה שלש עשרה בריתות: ע"כ לא פליגי רבנן עליה אלא במכשירי מילה אבל מילה גופה דברי הכל דוחה שבת
שבת קלא:א	כרב אחא בר יעקב שמיני ימול אפילו בשבת ומה אני מקיים (שמות לא, יד) מחלליה מות יומת בשאר מלאכות חוץ ממילה או אינו אלא אפי' מילה ומה אני מקיים שמיני ימול חוץ משבת ת"ל ביום אפילו בשבת
שבת קלא:ב	תנו רבנן מילה דוחה את הצרעת בין בזמנה בין שלא בזמנה יום טוב אינה דוחה אלא בזמנה בלבד מנהני מילי דתנו רבנן (ויקרא יב, ג) ימול בשר ערלתו ואע"פ שיש שם בהרת יקוץ ומה אני מקיים (דברים כד, ח) השמר בנגע הצרעת בשאר מקומות חוץ ממילה או אינו אלא אפילו מילה
שבת קלא:א	אמר מר יום טוב אינה דוחה אלא בזמנה בלבד מנא הני מילי אמר חזקיה וכן תנא דבי חזקיה אמר קרא (שמות יב, י) לא תותירו ממנו עד בקר שאין ת"ל עד בקר מה ת"ל עד בקר בא הכתוב ליתן לו בקר שני לשריפתו אביי אמר אמר קרא (במדבר כה, י) עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת ולא עולת חול ב"ט
שבת קלא:א	רבא אמר אמר קרא (שמות יב, טז) הוא לבדו יעשה לכם הוא ולא מכשירין לבדו ולא מילה שלא בזמנה דאתיא מק"ו רב אשי אמר (ויקרא כג, ג) שבתון עשה הוא והוה ליה ל"ט עשה ול"ת ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה
שבת קלא:א	(דברים כד, ח) השמר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות לעשות אי אתה עושה אבל עושה אתה בסיב שעל גבי רגלו ובמוט שעל גבי כתיפו ואם עברה עברה
שבת קלא:ב	התם משום דלא בעינן (שמות טו, ב) זה אלי ואנוהו אבל הכא דבעינן זה אלי ואנוהו הכי נמי דתניא זה אלי ואנוהו התנאה לפניו במצות עשה לפניו סוכה נאה ולולב נאה ושופר נאה וציצית נאה ספר תורה נאה
שבת קלא:ב	המכניסין עומדים בצפון ופניהם לדרום והמוציאין עומדים בדרום ופניהם לצפון אלו מושכים ואלו מניחין טפחו של זה בצד טפחו של זה משום שנאמר (שמות כה, ל) לפני (ה') תמיד
שבת קלא:ב	מתקיף לה רב אשי גדול בהדיא כתיב ביה (בראשית יז, יד) וערל זכר אשר לא ימול אלא אמר רב אשי לעולם אומן וכגון דאתא בין השמשות דשבת
שבת קלא:ב	ר"א בן עזריה אומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת שנאמר (בראשית לד, כה) ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים
שבת קלא:ב	ספק ואנדרוניוס כו': תנו רבנן (ויקרא יב, ג) ערלתו ודאי דוחה את השבת
שבת קלא:א	אמר ר' אסי כל שאמו טמאה לידה נימול לשמונה וכל שאין אמו טמאה לידה אין נימול לשמונה שנאמר (ויקרא יב, ב) אשה כי תזייע וילדה זכר וטמאה וגו' וביום השמיני ימול בשר ערלתו ולא ספק דוחה את השבת ערלתו ודאי דוחה את השבת ולא אנדרוניוס דוחה את השבת
שבת קלא:ב	תניא ר"ש בן גמליאל אומר כל ששהה ל' יום באדם אינו נפל שנאמר (במדבר יח, טז) ופדויו מבן חדש תפדה
שבת קלא:ב	שמנת ימים בבהמה אינו נפל שנאמר (ויקרא כב, כז) ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן וגו'
שבת קלא:ב	אמר מר בריה דרבינא אנא ורב נחומי בר זכריה תרגימנא מימהיל הכי נמי מהלינן ליה לא נצרכה אלא למכשירי מילה ואליבא דרבי אליעזר אמר אביי כתנאי (ויקרא יא, לט) וכי ימות מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה להביא בן שמנה שאין שחיטתו מטהרתו
שבת קלא:א	הכל כשרים לקדש חוץ מחש"ו רבי יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ואנדרוניוס ש"מ ומאי שנא מילה משום דכתיב (בראשית יז, י) המול לכם כל זכר
שבת קלא:ב	והמברך אומר אקב"ו למול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית שאילמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר (ירמיהו לג, כה) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי בא"י כורת הברית
שבת קלא:ב	תורה דאמר רב עתידה תורה שתשתכח מישאל שנאמר (דברים כה, נט) והפלא ה' את מכותך הפלאה זו איני יודע מהו כשהוא אומר (ישעיהו כט, יד) לכן הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא הוא אומר הפלאה זו תורה
שבת קלא:ב	ת"ר כשנכנסו רבותינו לחרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישאל שנאמר (עמוס ח, יא) הנה ימים באים נאם ה' אלהים והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה' וכתוב (עמוס ח, יב) ונעו מים עד ים ומצפון ועד מזרח ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו דבר ה' זו הלכה דבר ה' זה הקץ דבר ה' זו נבואה
שבת קלא:ב	עתידה אשה שתטול ככר של תרומה ותחזור בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לידע אם טמאה היא ואם טהורה היא ואין מבין אם טהורה היא ואם טמאה היא בהדיא כתיב ביה (ויקרא יא, לד) מכל האוכל אשר יאכל אלא לידע אם ראשונה היא ואם שניה היא ואין מבין
שבת קלא:ב	תניא רבי שמעון בן יוחי אומר חס ושלום שתשתכח תורה מישאל שנאמר (דברים לא, כא) כי לא תשכח מפי זרעו אלא מה אני מקיים ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו שלא ימצאו
שבת קלא:א	תניא רבי יוסי בן אלישע אומר אם ראית דור שצרות רבות באות עליו צא ובודק בדיני ישראל שכל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל דיני ישראל שנאמר (מיכה ג, ט) שמעו נא זאת ראשי בית יעקב וקציני בית ישראל המתעבים משפט ואת כל הישרה יעקשו בונה ציון בדמים וירושלים בעולה ראשיה בשוחד ישפוטו וכהנייה במחיר יורו ונביאיה בכסף יקסומו ועל ה' ישענו וגו'
שבת קלא:א	רשעים הן אלא שתלו בטחונם במי שאמר והיה העולם לפיכך מביא הקב"ה עליהן ג' פורעניות כנגד ג' עבירות שבידם שנאמר (מיכה ג, יב) לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים עיין תהיה והר הבית לבמות יער
שבת קלא:א	ואין הקב"ה משרה שכירתו על ישראל עד שיכלו שופטים ושוטרים רעים מישאל שנאמר (ישעיהו א, כה) ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבוד סגך ואסירה כל בדיליך ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצך כבתחלה וגו'
שבת קלא:א	אמר עולא אין ירושלים נפדה אלא בצדקה שנאמר (ישעיהו א, כז) ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה

ואמר רבי מלאי משום ר' יצחק מגדלאה מיום שפירש יוסף מאחיו לא טעם טעם יין דכתיב (בראשית מט, כו) ולקדקד נזיר אחיו	שבת קל"א
ר' יוסי בר' חנינא אמר אף הן לא טעמו טעם יין דכתיב (בראשית מג, לד) וישתו וישכרו עמו מכלל דעד האינדא לא (הוה שיכרות) ואידך שיכרות הוא	שבת קל"א
ואמר רבי מלאי בשכר (שמות ד, יד) וראך ושמח בלבו זכה לחשן המשפט על לבו	שבת קל"א
ושמואל אמר אחד כבשים ואחד שלקות לגופן מותר למימיהן פטור אבל אסור א"ל האלהים (איוב יט, כז) עיני ראו ולא זר (כלו כליותי בחקי וגו	שבת קמ"א
רבי יוחנן אמר להו דרדקי לא כך אמרתי לכם (משלי ז, ד) אמור לחכמה אחותי את אם ברור לך הדבר כאחותך שהיא אסורה לך ואומרהו ואם לאו לא תאמרהו	שבת קמ"ב
והכא מנלן דגלו דתניא רבי יהודה אומר נ"ב שנה לא עבר איש ביהודה שנאמר (ירמיהו ט, ט) על ההרים אשא בכי ונהי וגו	שבת קמ"ב
מפני מה מועדים שבבבל שמחים מפני שלא היו באותה קלה דכתיב (הושע ב, ג) והשבתי כל משושה חגה חדשה ושבתי וכל מועדה וכתיב (ישעיהו א, יד) חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי היו עלי לטורח מאי היו עלי לטורח א"ר אלעזר אמר הקב"ה לא דיין לישראל שחוטאין לפני אלא שמטריחין אותי לידע איזו גזירה קשה אביא עליהן	שבת קמ"ב
מפני מה ת"ח שבבבל מצויינין לפי שאינן בני מקומן דאמרי אינשי במתא שמאי בלא מתא תותבאי (ישעיהו כז, ו) הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל תני רב יוסף אלו תלמידי חכמים שבבבל שעושיין ציצין ופרחים לתורה	שבת קמ"ב
כדתנן המחזיר חוב בשביעית יאמר לו משמט אני ואם אמר לו אעפ"כ יקבל ממנו משום שנאמר (דברים טו, ב) וזה דבר השמטה	שבת קמ"ב
תנו רבנן כתב המהלך תחת הצורה ותחת הדיוקנאות אסור לקרותו בשבת ודיוקנא עצמה אף בחול אסור להסתכל בה משום שנאמר (ויקרא יט, ד) אל תפנו אל האלילים מאי תלמודא אמר רבי חנין אל תפנו אל מדעתכם	שבת קמ"א
אמר רבי יוחנן בכל מקום מותר להרהר חוץ מבית המרחץ ומבית הכסא שאני התם דבעינן (דברים כג, טו) והיה מחניך קדוש	שבת קנ"א
ולכא הכא נמי כתיב (דברים כג, טו) ולא יראה בך ערות דבר	שבת קנ"א
דאמר רב יהודה עכ"ם ערום אסור לקרות קרית שמע כנגדו מאי איריא עכ"ם אפי' ישראל נמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא ישראל דאסור אבל עכ"ם כיון דכתיב ביה (יחזקאל כג, כ) אשר בשר חמורים בשרם אימא שפיר דמי קמ"ל	שבת קנ"א
אימא הכי נמי אמר קרא (בראשית ט, כג) וערות אביהם לא ראו	שבת קנ"א
משדכין על התינוקות ליארס בשבת ועל התינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות אמר קרא ממצוא חפצך ודבר דבר חפצך אסורים חפצי שמים מותרין	שבת קנ"א
דכתיב (ישעיהו נח, יג) ממצוא חפצך ודבר דבר דיבור אסור הרהור מותר	שבת קנ"א
תינוק בן יומו חי מחללין עליו את השבת אמרה תורה חלל עליו שבת אחד כדי שישמור שבתות הרבה דוד מלך ישראל מת אין מחללין עליו כיון שמת אדם בטל מן המצות והיינו דא"ר יוחנן (תהלים פח, ו) במתים חפשי כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות	שבת קנ"ב
ר' שמעון בן אלעזר אומר תינוק בן יומו חי אין צריך לשומרו מן החולדה ומן העכברים אבל עוג מלך הבשן מת צריך לשומרו מן החולדה ומן העכברים שנאמר (בראשית ט, ב) ומוראכם וחתכם יהיה כל זמן שאדם חי אימתו מוטלת על הבריות כיון שמת בטלה אימתו	שבת קנ"ב
דאמר רמי בר אבא אין חיה שולטת באדם עד שנדמה לו כבהמה שנאמר (תהלים מט, יג) אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו	שבת קנ"ב
ותניא רשב"א אומר עשה עד שאתה מוצא ומצוי לך ועודך בידך ואף שלמה אמר בחכמתו (קהלת יב, א) וזכור את בוראיך בימי בחורותיך עד [אשר] (ש) לא יבואו ימי הרעה אלו ימי הזקנה והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ אלו ימי המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה	שבת קנ"ב
דאמר שמואל אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד שנא' (דברים טו, יא) כי לא יחדל אביון מקרב הארץ	שבת קנ"ב
ותנא דבי ר' ישמעאל גלגל הוא שחוזר בעולם תניא ר' גמליאל ברבי אומר (דברים יג, יח) ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים וכל שאינו מרחם על הבריות אין מרחמין עליו מן השמים	שבת קנ"ב
(קהלת יב, ב) עד אשר לא תחשך השמש והאור זו פדחת והחוטם והירח זו נשמה והכוכבים אלו הלסתות ושב העבים אחר הגשם זו מאור עיניו של אדם שהולך אחר הבכי	שבת קנ"ב
וכן הוא אומר (מלאכי ב, ג) וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם אמר רב הונא ואמרי לה אמר רב חגא אלו בני אדם שמניחין דברי תורה ועושיין כל ימיהם כחגים	שבת קנ"ב
(קהלת יב, ג) ביום שיזועו שומרי הבית והתעותו וגו' ביום שיזועו שומרי הבית אלו הכסלים והצלעות והתעותו אנשי החיל אלו שוקים ובטלו הטוחנות אלו שינים וחשכו הרואות בארובות אלו עינים	שבת קנ"ב
משמיה דרבי מאיר דוק בככי ותשכח בניגרי שנאמר (ירמיהו מד, יז) ונשבע לחם ונהיה טובים ורעה לא ראינו	שבת קנ"ב
א"ל גוזא גוזא תלת אמרת לי תלת שמעת הדרת פנים זקן שמחת לב אשה (תהלים קכז, ג) נחלת ה' בנים ברוך המקום שמנעך מכולם	שבת קנ"ב
תלמידי חכמים כל זמן שמזקינין חכמה נתוספת בהם שנאמר (איוב יב, יב) בישישים חכמה ואורך ימים תבונה	שבת קנ"ב
ועמי הארץ כל זמן שמזקינין טפשות נתוספת בהן שנאמר (איוב יב, כ) מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח	שבת קנ"ב

שבת קנב:א	אמר רב כהנא מאי דכתיב (תהלים לג, ט) כי הוא אמר ויהי זו אשה הוא צוה ויעמוד אלו בני
שבת קנב:א	קהלת יב, ה) כי הולך האדם אל בית עולמו א"ר יצחק מלמד שכל צדיק וצדיק נותנין לו מדור לפי כבודו משל למלך שנכנס הוא ועבדיו לעיר כשהן נכנסין כולן בשער אחד נכנסין כשהן לנין כל אחד ואחד נותנין לו מדור לפי כבודו
שבת קנב:א	מאי דכתיב (קהלת יא, ז) כי הילדות והשחרות הבל דברים שאדם עושה בילדותו משחירים פניו לעת זקנתו
שבת קנב:א	ואמר רבי יצחק קשה רימה למת כמחט בבשר החי שנאמר (איוב יד, כב) אך בשרו עליו יכאב
שבת קנב:ב	א"ר אבהו כל שאומרים בפני המת יודע עד שיסתם הגולל פליגי בה רבי חייה ור"ש ברבי חד אמר עד שיסתם הגולל הברש מאן דאמר עד שיתעכל הברש דכתיב (איוב יד, כב) אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל מאן דאמר עד שיסתם הגולל דכתיב (קהלת יב, ז) וישוב העפר על הארץ כשהיה
שבת קנב:ב	קהלת יב, ז) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה תנה לו כמו שנתנה לך בטהרה אף אתה בטהרה
שבת קנב:ב	אף הקב"ה על גופן של צדיקים אומר (ישעיהו נז, ב) יבא שלום ינוחו על משכבותם
שבת קנב:ב	ועל נשמתן הוא אומר (שמואל א כה, כט) והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים
שבת קנב:ב	על גופן של רשעים הוא אומר (ישעיהו מח, כב) אין שלום אמר ה' לרשעים
שבת קנב:ב	ועל נשמתן הוא אומר (שמואל א כה, כט) ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע
שבת קנב:ב	עתידים צדיקים דהוו עפרא דכתיב (קהלת יב, ז) וישוב העפר על הארץ כשהיה
שבת קנב:ב	דכתיב (משלי יד, ל) ורקב עצמות קנאה כל מי שיש לו קנאה בלבו עצמותיו מרקיבים כל שאין לו קנאה בלבו אין עצמותיו מרקיבים
שבת קנב:ב	אמר ליה גלית אדעתך דאפילו נביאי לא קרית דכתיב (יחזקאל לז, יג) וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם א"ל והכתיב (בראשית ג, ט) כי עפר אתה ואל עפר תשוב א"ל ההוא שעה אחת קודם תחיית המתים א"ל ההוא צדוקי לר' אבהו אמריתו נשמתן של צדיקים גנוזות תחת כסא הכבוד
שבת קנב:א	שוב יום אחד לפני מיתתך שאלו תלמידיך את ר"א וכי אדם יודע איזהו יום ימות אמר להן וכל שכן ישוב היום שמא ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשובה ואף שלמה אמר בחכמתו (קהלת ט, ח) בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר
שבת קנב:א	מ משום ר"מ אמר אף הן נראין כמשמשין אלא אלו ואלו יושבין הללו אוכלין והללו רעבין הללו שותין והללו צמאים שנאמר " (ישעיהו סה, יג) כה אמר ה' הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו הנה עבדי ישתו ואתם תצמאו הנה עבדי ירונו משוב לב ואתם תצעקו מכאב לב
שבת קנב:ב	אמר רבי יצחק עוד אחרת היתה ולא רצו חכמים לגלותה מאי עוד אחרת היתה מוליכו פחות פחות מד' אמות אמאי לא רצו חכמים לגלותה משום (משלי כה, ב) כבוד אלהים הסתר דבר וכבוד מלכים חקור דבר
שבת קנב:ב	אמר מר אין עמו נכרי מניחו על החמור והלא מחמר ורחמנא אמר (שמות כ, ט) לא תעשה כל מלאכה
שבת קנב:ב	דרש רבי יונה אפיתחא דבי נשיאה מאי דכתיב (משלי כט, ז) יודע צדיק דין דלים יודע הקב"ה בכלב שמזונותיו מועטין לפיכך שוהה אכילתו במעיו ג' ימים
שבת קנב:א	רבי יוחנן אמר אין מזל לישראל ואזדא רבי יוחנן לטעמיה דא"ר יוחנן מניין שאין מזל לישראל שנאמר (ירמיהו י, ב) כה אמר ה' אל דרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה הם יחתו ולא ישראל
שבת קנב:א	ואף רב סבר אין מזל לישראל דאמר רב יהודה אמר רב מניין שאין מזל לישראל שנאמר (בראשית טו, ה) ויוצא אותו החוצה אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע (בראשית טו, ג) בן ביתי יורש אותי אמר לו לאו (בראשית טו, ד) כי אם אשר יצא ממעיך אמר לפניו רבש"ע נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן אמר ליה צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל
שבת קנב:ב	דקאי צדק במערב מהדרנא ומוקמינא ליה במזרח והיינו דכתיב (ישעיהו מא, ב) מי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו
שבת קנב:ב	(משלי י, ב) וצדקה תציל ממות ולא ממיטה משונה אלא ממיטה עצמה